

**Uchwała nr XXXI/203/2021
Rady Powiatu Zgorzeleckiego
z dnia 1 kwietnia 2021 r.**

**w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Zgorzeleckim na lata 2021-2027”.**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 920) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.)

**Rada Powiatu Zgorzeleckiego
uchwała, co następuje:**

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Zgorzeleckim na lata 2021-2027”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Zgorzeleckiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca
Rady Powiatu Zgorzeleckiego**

Małgorzata Sokółowska

UZASADNIENIE

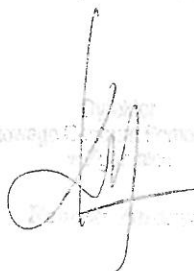
Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2005 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) jednym z zadań powiatu jest opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami.

Poprzednio obowiązująca Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych straciła moc wraz z upływem 2020 roku.

W związku z powyższym zasadnym jest uchwalenie nowej Strategii uwzględniającej aktualne potrzeby mieszkańców powiatu zgorzeleckiego.

Biorąc pod uwagę jak najbardziej efektywne działanie w sprawach społecznych, Strategia jest skorelowana z programami dotyczącymi przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz z programem działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Wszystkie te programy zaplanowane zostały na ten sam okres czasu, by podlegały wspólnemu monitoringowi i ewaluacji. Posiadają także jednolitą sprawozdawczość aby ułatwić przepływ informacji pomiędzy jednostkami realizującymi działania.

Strategia przeszła pozytywnie konsultacje ze wszystkimi gminami powiatu.

Powiatowy Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego
Zgorzelec

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W POWIECIE
ZGORZELECKIM NA LATA 2021 – 2027**

Zgorzelec, 2021

Rozdział I

Charakterystyka Powiatu Zgorzeleckiego

Powiat Zgorzelecki położony jest w zachodniej części Dolnego Śląska, w trójkącie państw: Polski – Czech – Niemiec. Stolicą powiatu jest Zgorzelec. Nysa Łużycka stanowi granicę z powiatem Görlitz.

Transregionalne połączenie stanowi autostrada A4, która łączy wschodnią i zachodnią granicę kraju. Istotną rolę odgrywają także połączenia kolejowe ze względu na węzeł kolejowy w Węglińcu.

W powiecie mieszka ok. 84 000 mieszkańców, zajmuje powierzchnię 838 km². W skład powiatu wchodzi 7 gmin:

1. Gmina Miejska Zgorzelec
2. Gmina Wiejska Zgorzelec
3. Gmina Miejsko – Wiejska Bogatynia
4. Gmina Miejsko – Wiejska Pieńsk
5. Gmina Wiejsko – Miejska Węglińiec
6. Gmina Miejska Zawidów
7. Gmina Wiejska Sulików

Granica państwowa z Niemcami to ok. 79 km, z Czechami ok. 68 km.

Z uwagi na bogate pokłady węgla brunatnego, dominującą gałęzią gospodarki w powiecie zgorzeleckim jest przemysł wydobywczy i energetyczny. Ponadto występują tu złoża żwiru, piasku i bazaltu. Najbardziej uprzemysłowionym miejscem powiatu jest Miasto i Gmina Bogatynia z filarami gospodarczymi regionu: PGE GiEK S.A. Oddział KWB „Turów” i PGE GiEK S.A. Elektrownią „Turów” z istniejącymi przy niej spółkami. Firmy te zatrudniają łącznie ok. siedem tysięcy pracowników. Z kolei Zgorzelec wydzielił w południowej części miasta tereny inwestycyjne, które zostały włączone do Kamiennogórskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej jako Podstrefa Zgorzelec.

W powiecie działa 16 jednostek organizacyjnych, nad którymi nadzór sprawuje Starosta:

1. Liceum Ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Zgorzelcu
2. Zespół Szkół Zawodowych w Bogatyni
3. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Zgorzelcu
4. Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych w Zgorzelcu
5. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Grzegorzewskiej w Zgorzelcu
6. Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii im. Janusza Korczaka w Zgorzelcu
7. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zgorzelcu
8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bogatyni
9. Dom Pomocy Społecznej „Jędrak” w Opolnie-Zdroju
10. Dom Pomocy Społecznej „Jutrzenka” w Zgorzelcu
11. Dom Pomocy Społecznej „Ostoja” w Zgorzelcu
12. Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Zgorzelcu
13. Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Przewlekle Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelaktualnie w Opolnie-Zdroju
14. Wielospecjalistyczny Szpital – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Zgorzelcu
15. Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu
16. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu

Oprócz Szpitala w Zgorzelcu prowadzonego przez Powiat na terenie powiatu znajduje się szpital gminny w Bogatyni. Jest to niezmiernie ważne dla mieszkańców ze względów lokalizacyjnych aby dojazd do specjalistycznej pomocy, szczególnie w sytuacjach zdarzeń nagłych.

Duża ilość działających jednostek razem z podmiotami prowadzonymi przez gminy i organizacje pozarządowe daje możliwość wsparcia każdej grupy wiekowej.

Położenie geograficzne powiatu – w trójstyku granic Polski, Niemiec i Czech wpływa na wiele aspektów społecznych, w tym kulturowych, zawodowych, oświatowych ale również zagrożeń związanych z występowaniem przestępstw typowych dla przygranicznych terenów (przemyt, handel środkami odurzającymi).

Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to ważny dokument określający kształt polityki społecznej powiatu. Stanowi ona odpowiedź na zmiany społeczno-ekonomiczne dokonujące się w społeczności lokalnej powiatu zgorzeleckiego. Wyznacza misję, cele strategiczne, szczegółowe oraz konkretne zadania do realizacji przez władze powiatu oraz podlegające im jednostki organizacyjne. Ma wskazywać najważniejsze kierunki działań powiatu, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz zagwarantowanie integracji lokalnej społeczności. Ponadto zapisane w niej powinny zostać plany i narzędzia zapobiegania oraz ograniczania negatywnych zjawisk społecznych.

Najistotniejszą podstawę prawną tworzenia Strategii stanowi art. 19 ust. 1 pkt. 1 **Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej** (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 1876 z późn. zm.). Wskazuje on, że jednym z zadań własnych powiatu w zakresie pomocy społecznej jest opracowanie oraz realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Za najistotniejsze kwestie, które powinna ona uwzględniać, ustawodawca uznał tworzenie programów pomocy społecznej, wspierających niepełnosprawnych oraz wszystkie inne programy, sprzyjające integracji osób i rodzin z tzw. grup szczególnego ryzyka. Jednocześnie określono, że zapewnienie efektywnych programów i strategii możliwe jest jedynie w drodze konsultacji z gminami danego powiatu.

Poza tym zapisem ustawowym elementy strategii kształtują również inne ustawy, regulujące zakres działania samorządu powiatowego:

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 920 z późn. zm.) wskazuje politykę społeczną, jako jedną z 23 zasadniczych dziedzin działalności tego szczebla samorządu, łącząc ją z działaniem na rzecz wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 426 z późn. zm.) narzuca na powiat obowiązek tworzenia zespołów orzekających

o niepełnosprawności, które określają, czy w ogóle wystąpiła niepełnosprawność, a jeśli tak, to w jakim stopniu. Ich zadaniem jest również wskazanie odpowiedniego ze względu na rodzaj niepełnosprawności zatrudnienia, specjalistycznych szkoleń, możliwości zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej, udziału w terapii zajęciowej, konieczności zaopatrzenia w materiały medyczne pomagające w codziennym funkcjonowaniu, korzystania z systemu wsparcia, konieczności stałej opieki (także nad dzieckiem wymagającym leczenia i rehabilitacji) oraz wydawania kart parkingowych. Samorząd powiatowy odpowiada również za funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej, które prowadzone mogą być przez stowarzyszenia, fundacje i inne podmioty. Koszty funkcjonowania i tworzenia ponosi m.in. powiat. Rolą PCPR jest kontrola działania warsztatów, którą przeprowadzają przynajmniej raz na rok (art. 10b ust. 6a). Na mocy art. 29 omawianej ustawy powiaty mogą tworzyć zakłady aktywności zawodowej. Ponadto działania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych dotyczące ich rehabilitacji zawodowej, społecznej i przestrzegania praw przeprowadzane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa (art. 35a) oraz Powiatowym Programem Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Przy realizacji Programu powiat współpracować może z administracją rządową i samorządową oraz organizacjami pozarządowymi działającymi w tym zakresie. Treść programów, o których mowa w art. 35a ust. 1 pkt 3 oraz sprawozdania z ich realizacji przekazywane są do wojewody oraz jego pełnomocnika właściwego do spraw niepełnosprawnych. Powiat może dofinansowywać osobom z niepełnosprawnością również udział w turnusach rehabilitacyjnych, udział w warsztatach terapii zajęciowej i wydarzeniach sportowych, rekreacyjnych, turystycznych czy kulturalnych, wyposażenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zlecane organizacjom zadania zgodnie z art.36, czy tłumacza języka migowego. Do pozostałych zadań powiatu należą: przygotowanie doradztwa dla niepełnosprawnych podejmujących działalność gospodarczą, współpracę z inspekcją pracy w zakresie kontroli miejsc pracy przygotowanych dla niepełnosprawnych, pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe, współpracę z organami orzekającymi o wypłacie rent oraz kierowanie niepełnosprawnych do specjalistycznych ośrodków rehabilitacyjnych. Powiat przyznaje również środki na: instrumenty lub usługi rynku pracy; rozpoczęcie działalności

gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej; oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez osoby niepełnosprawne na kontynuowanie działalności gospodarczej lub prowadzenie własnego lub dzierżawionego gospodarstwa rolnego; przystosowanie tworzonych lub istniejących stanowisk pracy; zatrudnienie pracowników pomagających pracownikom niepełnosprawnym w pracy; wyposażenia stanowiska pracy osoby z niepełnosprawnością.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. ,poz. 176 z późn. zm.) zezwala jednostkom samorządu terytorialnego na tworzenie centrów integracji społecznej, nie wskazując jednocześnie, na jakim szczeblu mogą one powstawać. Wnioskować o skierowanie osoby do centrum może m.in. powiatowe centrum pomocy rodzinie, natomiast decyzję o jej skierowaniu podjąć może powiatowy urząd pracy.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 z późn. zm.) nakłada z kolei na samorząd powiatowy obowiązek działania na rzecz ograniczania spożycia alkoholu, czy też przeciwdziałania i usuwania skutków jego nadużywania. Powiatom umożliwiono również prowadzenie izb wytrzeźwień.

Zgodnie z **Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie** (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.) samorządy powiatowe zobligowane są do tworzenia programów przeciwdziałania przemocy i ochrony jej ofiar, opracowania programów profilaktyki, zapewnienia ofiarom miejsc w ośrodkach wsparcia lub interwencji kryzysowej. W ramach zadań zleconych przez administrację rządową z kolei powiaty muszą opracować i wdrażać programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy.

Na mocy **Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm) Powiatowi inspektorzy sanitarni oraz wojewódzcy inspektorzy farmaceutyczni prowadzą nadzór nad działalnością związaną z produkcją środków odurzających, czy psychotropowych w ramach posiadanych kompetencji.

Według **Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) powiat musi wypełniać następujące zadania: opracowanie i realizacja programów rozwoju pieczy zastępczej; zapewnianie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka i placówkach opiekuńczo-wychowawczych; wspieranie procesu usamodzielniania osób opuszczających placówki wychowawcze; tworzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego, tworzenie warunków do funkcjonowania rodzin zastępczych; organizowanie szkoleń i wsparcia dla rodzin zastępczych; powoływanie jednostek obsługujących wyżej wymienione placówki pod względem administracyjnym; finansowanie świadczeń np. za pobyt dziecka w placówkach; przygotowywanie sprawozdań z działań wspierających rodzinę.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 808 z późn. zm.) wskazuje kilka pól działania samorządu powiatowego. Jeśli osoba uchyła się od wykonywania obowiązków alimentacyjnych, wówczas starosta może wydać decyzję o zatrzymaniu jej prawa jazdy. Z kolei powiatowy urząd pracy zajmuje się aktywizacją zawodową osoby płacącej alimenty, gdy ta traci pracę i w związku z tym nie ma środków do płacenia alimentów.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 z późn. zm.) daje możliwość tworzenia Powiatowych Rad Działalności Pożytku Publicznego, będących organami opiniodawczymi. W ich skład wchodzi przedstawiciele organu wykonawczego i stanowiącego w powiecie oraz działających na jego terenie organizacji pozarządowych. Ich opinie mogą dotyczyć przede wszystkim zakresu strategii rozwoju, aktów prawa miejscowego odnoszących się do współpracy z organizacjami i innych kwestii związanych z ich działaniami, np. sporów między organami administracji publicznej a organizacjami.

Wspomniane ustawy regulują działania podejmowane przez powiat w zakresie kształtowania polityki społecznej w różnych jej „subdyscyplinach”. Tym samym wpływają one przynajmniej pośrednio na kształt strategii rozwiązywania problemów

społecznych. Strategia jest spójna z innymi programami dotyczącymi polityki społecznej:

- Powiatowym programem działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2021 – 2027,
- Programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie zgorzeleckim na lata 2021 – 2027,
- Programem profilaktycznym w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie na terenie powiatu zgorzeleckiego na lata 2021 – 2027,
- Programem oddziaływań korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie zgorzeleckim na lata 2021 – 2027,
- Programem rozwoju pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim na lata 2019-2021,
- Programem systemu pieczy zastępczej na lata 2017-2021.

Rozdział II

Diagnoza

Zagadnienie problemów społecznych do roku 2020 regulowała Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie zgorzeleckim, która obowiązywała od 2015 i obejmowała cztery kierunki działań:

- rynek pracy,
- pomoc społeczną,
- integrację społeczną,
- bezpieczeństwo publiczne.

W celu opracowania niniejszego dokumentu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu (PCPR) jako koordynator realizacji strategii dokonał analizy danych z w/w obszarów i – w bieżącym monitoringu zadań utrzymano te kierunki jako ciągle wymagające wsparcia i dalszego rozwoju.

Aby lepiej zrozumieć problem i zidentyfikować zadania do realizacji należało doszczegółowić obszar pomocy społecznej oraz podzielić na dodatkowe kierunki:

- piecza zastępcza,
- przemoc w rodzinie oraz przemoc rówieśnicza,
- wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i ich otoczenia,
- wzmocnienie kadr pomocy społecznej.

Łącznie siedem kierunków działań, które w wielu wymiarach przenikają i uzupełniają się należy rozpatrywać łącznie – na płaszczyźnie powiatu (gdyż łącznie wpływają one na funkcjonowanie mieszkańców), jednak podejmując działania w obrębie kompetencji konkretnych podmiotów.

Na potrzeby analizy sytuacji w powiecie zostały zebrane najważniejsze dane z ostatnich lat. Czasookresy poszczególnych dziedzin są różne, ponieważ w różny sposób i przez różne jednostki są gromadzone. Oddają jednak istotę problemu i na ich podstawie można wskazać dalsze prognozowane zadania do wykonania w powiecie.

Sytuacja na rynku pracy w powiecie zgorzeleckim w 2019 r.

Powiat Zgorzelecki posiada niską stopę bezrobocia. Wskaźnik stopy bezrobocia będący oficjalnym wyznacznikiem poziomu i natężenia zjawiska bezrobocia rejestrowanego zmienia się prawie wprost proporcjonalnie jak liczba osób bezrobotnych. Jego poziom na koniec roku 2019 wynosił 4,8 % i był o 0,3% niższy niż w grudniu 2018 r.

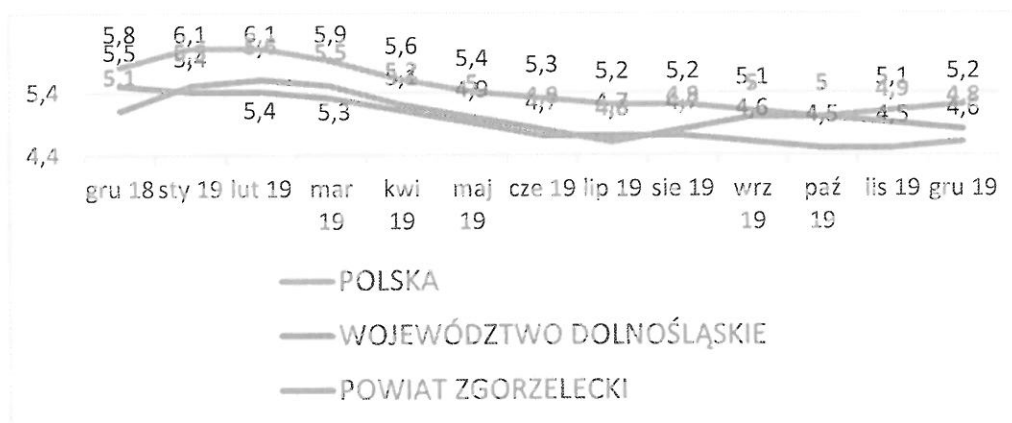
Liczba osób bezrobotnych wg gmin w powiecie zgorzeleckim w okresie XII 2018 – XII 2019 r.

Stan na	Miasto Zawidów	Miasto Zgorzelec	Miasto i Gmina Bogatynia	Miasto i Gmina Pieńsk	Gmina Sulików	Gmina i Miasto Węgliniec	Gmina Zgorzelec	Powiat
XII 2018	44	428	309	200	133	184	139	1437
I 2019	48	468	338	219	143	201	145	1562
II 2019	54	482	338	226	146	194	157	1597
III 2019	49	482	332	228	141	194	140	1566

IV 2019	47	460	320	217	136	184	120	1484
V 2019	49	414	323	212	132	177	108	1415
VI 2019	53	389	304	209	126	173	101	1355
VII 2019	47	378	292	207	123	159	105	1311
VIII 2019	53	375	306	209	125	175	111	1354
IX 2019	57	393	322	215	132	182	117	1418
X 2019	58	389	339	219	130	174	105	1414
XI 2019	61	376	327	213	121	181	108	1387
XII 2019	60	366	315	210	129	183	106	1369

Liczba osób bezrobotnych w przeciągu ostatnich kilku lat systematycznie malała. Na koniec 2019 r. wynosiła 1369 osób i w skali tego roku (tj. w porównaniu z końcem 2018 r.) zmalała o 68 osób.

Stopa bezrobocia w okresie XII 2018 r.– XII 2019 r.

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy definiuje grupy osób, które ze względu na określone cechy osobiste, społeczne, rodzinne mają utrudniony powrót lub wejście na rynek pracy. Grupy te i ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób przedstawia poniższa tabela.

Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

Wyszczególnienie	XII 2018			XII 2019		
	Razem	Kobiety	%	Razem	Kobiety	%
Liczba osób bezrobotnych	1437	782	100	1369	732	100
Liczba osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	1241	679	86	1202	656	88
Osoby do 30 r. ż	307	243	21	299	230	22
Osoby do 25 r. ż	141	105	10	133	99	10
Osoby długotrwale bezrobotne	765	414	53	705	374	52
Osoby powyżej 50 r. ż	548	172	38	521	162	38
Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	313	122	22	280	103	20
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż	350	328	24	364	338	27
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż	5	4	0,4	9	9	0,7
Osoby niepełnosprawne	186	78	13	185	57	14

Próbując podsumować udział wszystkich w/w grup łatwo zauważyć, że wiele z tych grup zaliczono do grupy będących w szczególnej sytuacji z więcej niż jednego powodu. Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w grudniu 2019 r. stanowiły 88% łącznej liczby osób zarejestrowanych w urzędzie jako osoby bezrobotne.

W 2018 r. grupa ta stanowiła 86 %. Do tej grupy zaliczamy osoby w wieku do 30 roku życia, osoby mające więcej niż 50 lat, osoby długotrwale bezrobotne, niepełnosprawne, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, osoby posiadające jedno dziecko w wieku do 6 lat, osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 lat.

Liczba osób bezrobotnych w powiecie zgorzeleckim wyłączonych z ewidencji urzędu w grudniu 2018/2019 r.:

Wyszczególnienie	XII 2018 r.		XII 2019 r.	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Osoby wyłączone z ewidencji bezrobotnych	176	90	176	89
Podjęcie pracy	84	47	87	56
Odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy, w tym w ramach PAI	7	1	10	3
Niepotwierdzenie gotowości do pracy	50	20	53	20
Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	9	9	4	2
Osiągnięcie wieku emerytalnego	5	3	5	2
Nabycie praw emerytalnych lub rentowych lub praw do świadczenia przedemerytalnego	3	3	5	2
pozostałe	18	7	12	4

W grudniu 2019 r. liczba osób bezrobotnych wyłączonych z ewidencji urzędu wynosiła 176, z czego 87 osób zostało wyłączonych z tytułu podjęcia pracy, co stanowiło 49% wszystkich wyłączeń. 53 osoby nie potwierdziły gotowości do podjęcia pracy, a 4 osoby dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu (PUP) ma różne możliwości działań kierowanych dla osób bezrobotnych. Poniżej wskazano najważniejsze z nich:

Prace interwencyjne to zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej ze starostą i ma na celu wsparcie bezrobotnych. Pracodawcy zatrudniającemu skierowanych bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych przysługuje refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionego bezrobotnego w wysokości uzgodnionej w umowie zawartej ze starostą.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach prac interwencyjnych:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	20	241 098	15	215 893,67

W 2019 r. z zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych **skorzystało 15 osób** bezrobotnych, a **wydatki** Powiatowego Urzędu Pracy związane z refundacją części ich wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne **wyniosły 215.893,67 zł.**

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. Prace interwencyjne:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Prace interwencyjne	21	21

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej albo uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub w indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu. Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach prac społecznie użytecznych:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	20	34.614	20	29.023,70

W 2019 r. z prac społecznie użytecznych **skorzystało 20 osób** bezrobotnych, a **wydatki** Powiatowego Urzędu Pracy **wyniosły 29.023,70 zł.**

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. – Prace społecznie użyteczne:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Prace społecznie użyteczne	20	1

Staż stanowi formę aktywizacji zawodowej osoby bezrobotnej, która umożliwia nabycie umiejętności praktycznych/kompetencji do wykonywania pracy przez realizowanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z pracodawcą, według określonego programu. Pracodawca ma obowiązek wyznaczyć opiekuna stażu. Stażysta otrzymuje co miesiąc stypendium w wysokości 120% zasiłku dla bezrobotnych.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach stażu:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	4	46.658	4	45.812,73
POWER	32	195.500	28	187.217,67
RPO WD	18	107.500	18	105.593,82
Razem	54	349.658	50	338.624,22

W 2019 roku staż rozpoczęło **50 osób**, przeznaczając na realizację tego instrumentu łącznie **338.6124,22 zł**.

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. – staż:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Staż	48	30

Szkolenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy są rodzajem aktywizacji zawodowej finansowaną przez urzędy pracy, prowadzoną w formie kursu obejmującego przeciętnie nie mniej niż 25 godzin zegarowych w tygodniu, chyba że przepisy odrębne przewidują niższy wymiar szkolenia. Uczestnik szkolenia otrzymuje co miesiąc stypendium równe 120% zasiłku dla bezrobotnych, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin; w przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, z tym że stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku. Po ukończeniu szkolenia uczestnik otrzymuje zaświadczenie lub inny dokument wystawiony przez instytucję szkoleniową.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach szkoleń:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	5	1.450*	5	1.450
POWER	10	13.000	7	11.431,37
RPO WD	9	54.000	11	48.836,72
Razem	24	68.450	23	61.718,09

*Koszty badań lekarskich

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach bonów szkoleniowych:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
POWER	2	10.500	2	7.106,67

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. – szkolenia i bony szkoleniowe.

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Szkolenia	19	11
Bony szkoleniowe	2	2

Dofinansowanie studiów podyplomowych to pokrycie przez starostę z Funduszu Pracy do 100% kosztów studiów podyplomowych (jednakże nie więcej niż do wysokości 3 – krotności przeciętnego wynagrodzenia). Opłata za studia podyplomowe przekazywana jest organizatorowi tych studiów. Za okres uczestnictwa w studiach podyplomowych zgodnie z ich programem osobie bezrobotnej przysługuje stypendium w wysokości 20% zasiłku dla bezrobotnych.

Decyzję o przyznaniu dofinansowania studiów podyplomowych podejmuje starosta (reprezentowany przez Dyrektora PUP).

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach studiów podyplomowych:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	2	9.200	2	9.193,08
PFRON	1	455*	0	454,94
RAZEM	3	9.655	2	9.648,02

*umowa przechodząca z 2017 r.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. wydatkował na podjęcie nauki w formie studiów podyplomowych łącznie **9.648,02 zł**. Z tej formy pomocy skorzystały **2 osoby**. Zawarto 2 umowy w sprawie finansowania kosztów studiów podyplomowych dla jednej osoby bezrobotnej na kierunku studiów pn. „Zarządzanie Bezpieczeństwem Informacji i Ochrony Danych Osobowych (IODO)” i jednej osoby poszukującej pracy na kierunku „Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną” Kontynuowano także umowę zawartą w 2018 r.

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. – Studia podyplomowe:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Studia podyplomowe	2	0

Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej to forma wsparcia udzielana bezrobotnym, absolwentom CIS, absolwentom KIS lub niepozostającym w zatrudnieniu lub niewykonującym innej pracy zarobkowej opiekunom osoby niepełnosprawnej, którzy chcą rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, mogą być przyznane w wysokości nie wyższej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	14	252.000	12	216.000
POWER	40	816.000	40	810.208,98
RPO WD	50	1.032.000	50	1.024.041,63
PFRON	1	40.000	1	40.000
Razem	105	2.140.000	103	2.090.250,61

W 2019 r. z pomocy finansowej na założenie własnej działalności gospodarczej skorzystały łącznie **103 osoby** bezrobotne. Środki na finansowanie tej formy wsparcia pochodziły z limitu Funduszu Pracy przyznanego dla powiatu na podstawie algorytmu, projektów pozakonkursowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych.

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc finansowa udzielana przez Powiatowy Urząd Pracy w związku z utworzeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanej osoby bezrobotnej przez okres 24 miesięcy.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	19	342.000	16	280.356,58
PFRON	2	98.000	2	98.000
Razem	21	440.000	18	378.356,58

W 2019 r. Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu dokonał refundacji kosztów wyposażenia **18 stanowisk pracy**, przeznaczając na ten cel łącznie **kwotę 378.356,58 zł.**

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r. – Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które pracowały 3 miesiące po zakończeniu umowy
RMP	50	50

Dofinansowanie wynagrodzeń dla osób po 50 roku życia.

Celem dofinansowania pracodawcy wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia jest zachęcenie pracodawców do zatrudniania bezrobotnych w tej grupie wiekowej. Dofinansowanie może otrzymać pracodawca albo przedsiębiorca. Dofinansowanie wynagrodzenia bezrobotnego w wieku 50 lat i więcej skierowanego przez urząd pracy przysługuje przez okres:

- 12 miesięcy w przypadku bezrobotnych w wieku 50 lat - 60 lat,
- 24 miesięcy w przypadku bezrobotnych, którzy ukończyli 60 lat.

- Wysokość dofinansowania wynosi maksymalnie do 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.

Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego po zakończeniu dofinansowania przez okres równy co najmniej połowie okresu dofinansowania, tj.:

- przez okres 6 miesięcy w przypadku 12-miesięcznego dofinansowania wynagrodzenia osób w wieku 50-60 lat;
- przez okres 12 miesięcy w przypadku 24-miesięcznego dofinansowania wynagrodzenia osób w wieku powyżej 60 lat.

Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia jest udzielane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 roku w ramach dofinansowania wynagrodzeń dla osób do 50 roku życia:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
Fundusz Pracy	1	6.400	0	4.750*

*dotyczy umowy zawartej w 2018 r.

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r.– Dofinansowanie wynagrodzeń dla osób powyżej 50 r.ż.:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Dofinansowanie 50+	1	1

Bon na zasiedlenie dla osób bezrobotnych do 30 roku życia stanowi gwarancję przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów zamieszkania w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej poza miejscem dotychczasowego zamieszkania.

Środki planowane i wydatkowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. w ramach bonu na zasiedlenie:

Rodzaj środków	Plan 2019 r.		Wykonanie 2019 r.	
	osoby	zł	osoby	zł
POWER	34	255.000	25	187.500

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. przyznał **25 bonów** na zasiedlenie na łączną kwotę **187.500 zł.**

Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia za 2019 r.– Bon na zasiedlenie:

Wyszczególnienie	Liczba osób, które zakończyły udział w danej formie aktywizacji	Liczba osób, które zostały zatrudnione
Bon na zasiedlenie	22	22

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

Osoba niepełnosprawna – to osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej, jeżeli uzyskała odpowiednie orzeczenie.

Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostaje przyznane przez odpowiednie instytucje orzekające na wniosek osoby zainteresowanej. Są nimi powiatowe zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności oraz wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności (jako druga instancja o charakterze odwoławczym). Wyodrębnione są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny stopień niepełnosprawności równoznaczny z pierwszą grupą inwalidzką, umiarkowany stopień niepełnosprawności równoznaczny z drugą grupą inwalidzką, lekki stopień niepełnosprawności równoznaczny z trzecią grupą inwalidzką.

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako: bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego; poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest

uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego. Osoba z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji: szkoleń, stażu, prac interwencyjnych, przygotowania zawodowego dorosłych, badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji, zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji, finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji, studiów podyplomowych, szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową; bonu na zasiedlenie; bonu szkoleniowego; bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukującej pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców. Pomoc udzielana przez urząd pracy w ramach indywidualnego planu działania jest dostosowana do indywidualnych potrzeb i możliwości bezrobotnego i poszukującego pracy.

Wydatkowanie środków w rozbiciu na źródła finansowania, formę aktywizacji oraz liczbę osób korzystających ze wsparcia w 2019 r.:

Forma aktywizacji	Źródła finansowania							
	FP		PRFON		POWER		RPO WD	
	osoby	kwota	osoby	kwota	osoby	kwota	osoby	kwota
prace interwencyjne	2	4.805,86 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
prace społecznie - użyteczne	1	1.774,20 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
staże	0	0,00 zł	1	5.975,80 zł	2	12.036,83 zł	1	7.657,85 zł
szkolenia/bony szkoleniowe	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
refundacja miejsc pracy	0	0,00 zł	2	98.000,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	0	0,00 zł	1	40.000,00 zł	2	42.000,00 zł	1	20.000,00 zł
refundacja wynagrodzeń i składek na zarejestrowanie bezrobotnego do 30 rz	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
studia podyplomowe	0	0,00 zł	1	454,94 zł	0	0,00 zł	0	0,00 zł
Razem	3	6.580,06 zł	5	144.430,74 zł	4	54.036,83 zł	2	27.657,85 zł
232.705,48 zł								

Aktywizacją objęto łącznie 14 osób niepełnosprawnych, w tym 11 osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 3 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu. Zgorzelecki Powiatowy Urząd Pracy wspiera inicjatywy gospodarcze podmiotów działających na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, formą takiego wsparcia są refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby niepełnosprawnej.

W 2019 r. zatrudnienie na nowotworzonych i wyposażanych miejscach pracy podjęły 2 osoby bezrobotne niepełnosprawne. Koszt tej formy aktywizacji wyniósł 98.000 zł.

W 2019 r. 1 osoba posiadająca status poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu skorzystała z dofinansowania studiów podyplomowych (kontynuacja z 2017 r.). Ta forma pomocy umożliwia pogłębienie wiedzy i zdobycie nowych umiejętności, dzięki czemu osoba poszukująca pracy może zwiększyć swoje szanse na

rynku pracy. Dofinansowanie skierowane jest do osób bezrobotnych jak i poszukujących pracy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Koszt tej formy aktywizacji wyniósł 454,94 zł.

W pracach społecznie użytecznych, w 2019 r. wzięła udział 1 osoba bezrobotna niepełnosprawna a koszt tej formy aktywizacji wyniósł 1.774,20 zł. Organizacja prac społecznie użytecznych ma na celu aktywizację zawodową osób długotrwale bezrobotnych nie posiadających prawa do zasiłku z Funduszu Pracy, korzystających z pomocy finansowej Ośrodków Pomocy Społecznej. Organizatorem tych prac są gminy.

Natomiast w ramach zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych zatrudniono 2 osoby bezrobotne niepełnosprawne, koszt tej formy wsparcia wyniósł 4.805,86 zł.

W 2019 r. zorganizowano staż dla 1 osoby niepełnosprawnej poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu oraz dla 3 osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Staż umożliwia zdobycie kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego co może się przyczynić do powrotu lub wejścia na rynek pracy. Dzięki odbyciu stażu osoba niepełnosprawna nabywa praktycznych umiejętności do wykonywania zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Na sfinansowanie stażu w 2019 r. przeznaczono łącznie 25.670,48 zł.

W 2019 r. 4 osoby niepełnosprawne skorzystały także ze wsparcia finansowego w postaci bezzwrotnych środków na podjęcie działalności gospodarczej, 4 osoby otrzymały dotację w tym 1 osoba poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu. Łączna kwota wsparcia w roku ubiegłym, wyniosła 102.000 zł.

Koszt utworzenia wszystkich subsydiowanych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych w 2019 r. wyniósł 232.705,48 zł

W Centrum Aktywizacji Zawodowej w 2019 r. świadczone były usługi poradnictwa i pośrednictwa zawodowego dla osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w zakresie: pomocy w podjęciu decyzji zawodowych, czyli wybranie odpowiedniej ścieżki zawodowej; możliwości szkolenia i kształcenia zawodowego z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu; możliwości uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W ramach poradnictwa zawodowego w 2019 r. objęto pomocą 18 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności, w tym: - 14 osób – poradnictwo indywidualne (w ramach porad indywidualnych liczba wizyt wynosiła 15), 4 osoby wzięły udział w poradach grupowych.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2019 r. dysponował **30 ofertami pracy** dla osób posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności. Dodatkowo osoby niepełnosprawne mogły korzystać ze wszystkich ofert pracy zamkniętych i otwartych, które były w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu. Warunkiem było spełnianie oczekiwań stawianych przez pracodawców planujących zatrudnienie. Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu organizuje szkolenia umożliwiające uzyskanie, uzupełnienie lub wzrost umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do podjęcia pracy, ze szkoleń mogą korzystać także osoby niepełnosprawne.

W 2019 r. jedna osoba niepełnosprawna posiadająca status poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu skorzystała z dofinansowania studiów podyplomowych (kontynuacja z 2017 r.).

Przemoc w rodzinie i przemoc rówieśnicza

Trudno jest wskazać definicję przemocy przyjmowaną w literaturze jako jednoznacznie akceptowaną i obowiązującą. Choć termin „przemoc” jest w powszechnym użyciu i rozumiemy go intuicyjnie, jest to pojęcie wieloznaczne i różnorodnie się przejawia, co prowadzi do sporów wśród teoretyków. Złożony charakter przemocy sprawia, że stanowi ona przedmiot badań naukowców bardzo wielu dyscyplin.

Różnice w definiowaniu przemocy są tym bardziej widoczne, gdy przeanalizujemy zakres znaczeniowy istniejących definicji. Przemoc w wąskim znaczeniu jest traktowana jako odpowiednik agresji czysto fizycznej. Szersze ujęcie przemocy obejmuje również inne kategorie agresji, tzw. psychicznej, przejawiającej się w różnorodnych werbalnych i fizycznych formach o cechach przymusu i ograniczenia wolności. W jeszcze szerszym ujęciu zawrzeć można także formy zinstytucjonalizowane i będące wynikiem różnorodnych układów społeczno – kulturowych i politycznych.

Badacze problematyki przemocy wskazują, że trudne jest znalezienie definicji przemocy obejmującej wszystkie znaczenia przypisywane temu pojęciu. Możliwe jest

jednak wskazanie pewnych elementów wspólnych – w literaturze podkreślane są dwa kluczowe warunki, które muszą zaistnieć, aby stwierdzić akt przemocy. A mianowicie – przemoc jest intencjonalnie stosowanym nadużyciem własnej przewagi. W tym ujęciu przemoc po pierwsze służy realizacji celów sprawcy, który działa z określoną intencją; po drugie przemoc jest możliwa w sytuacji nierównowagi sił, jest nadużyciem przewagi, niekoniecznie fizycznej, ale także tej wynikającej z posiadania władzy czy pełnienia roli społecznej.

Definicja sformułowana przez WHO wskazuje, iż przemoc jest zamierzonym użyciem siły fizycznej lub władzy, zagrażającym lub rzeczywistym, przeciwko sobie, drugiej osobie, lub przeciwko grupie lub społeczności, która powoduje, lub jest wysoce prawdopodobne, że spowoduje, obrażenia, śmierć, krzywdę psychiczną, zaburzenia w rozwoju lub deprivację.

Definicja ta wiąże intencjonalność z popełnieniem aktu, niezależnie od skutku, jaki on powoduje.

Pojęcie krzywdzenia jest dynamiczne, cechuje je kulturowa i czasowa zmienność, która wynika z niemożności oddzielenia samego zjawiska od kontekstu społecznego i kulturowego, od systemu, który je identyfikuje.

Obecnie wyróżnia się najczęściej 6 rodzajów przemocy:

Fizyczna – naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz – tzw. „policzek”, przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

Psychiczna – naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

Seksualna – naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu, np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

Ekonomiczna – naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne do przeżycia potrzeby, np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek „na wspólne konto”, sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez zgody, zmuszanie do spłacania długów, itp.

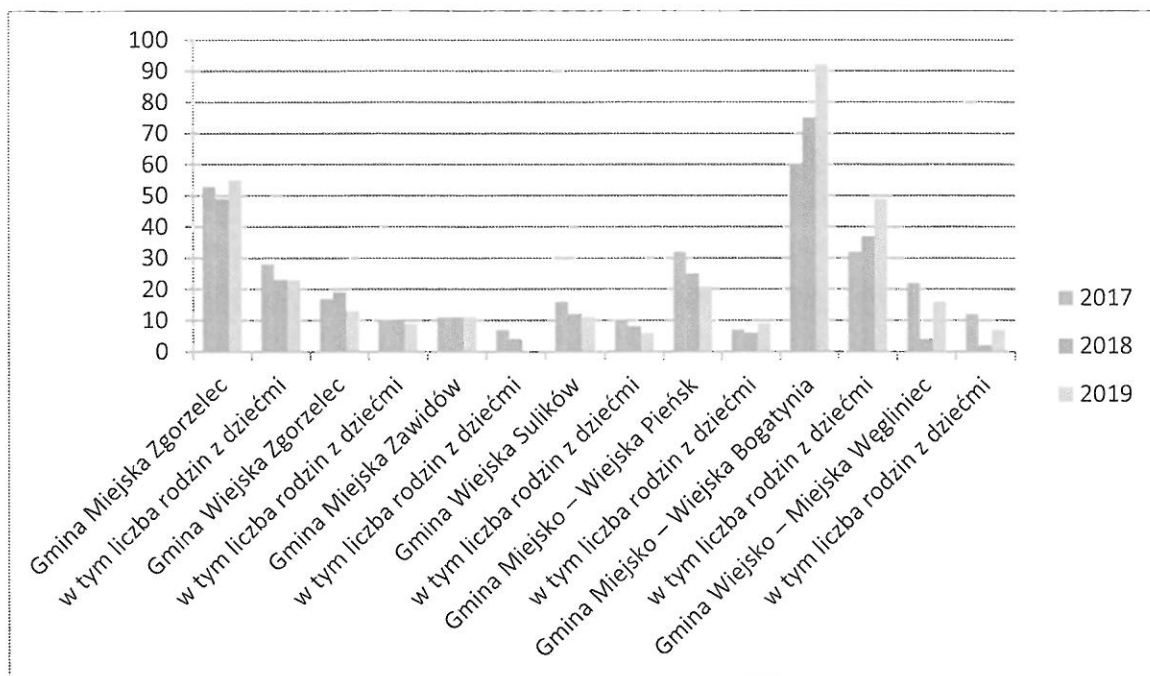
Zaniedbanie – naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokożenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka itp.

Cyberprzemoc – to inaczej przemoc z użyciem nowych technologii. Do takich działań zalicza się m.in. wyzywanie, straszenie, poniżanie kogoś w internecie lub przy użyciu telefonu, robienie komuś zdjęć lub filmów bez jego zgody, ich publikowanie i rozsyłanie lub podszywanie się pod kogoś w sieci. Cyberprzemoc może dotknąć wszystkich użytkowników internetu, bez względu na wiek czy poziom umiejętności posługiwania się komputerem. Sprawcy cyberprzemocy mają wrażenie że są anonimowi, co pobudza i zachęca ich do działania.

Poniżej przedstawiono dane z ostatnich trzech lat z wszystkich gmin powiatu zgorzeleckiego, aby podsumować dynamikę problemu przemocy oraz na ich podstawie dobrać odpowiednie instrumenty działania.

Dane pozyskane zostały od ośrodków pomocy społecznej, PCPR oraz placówek oświatowych powiatu zgorzeleckiego.

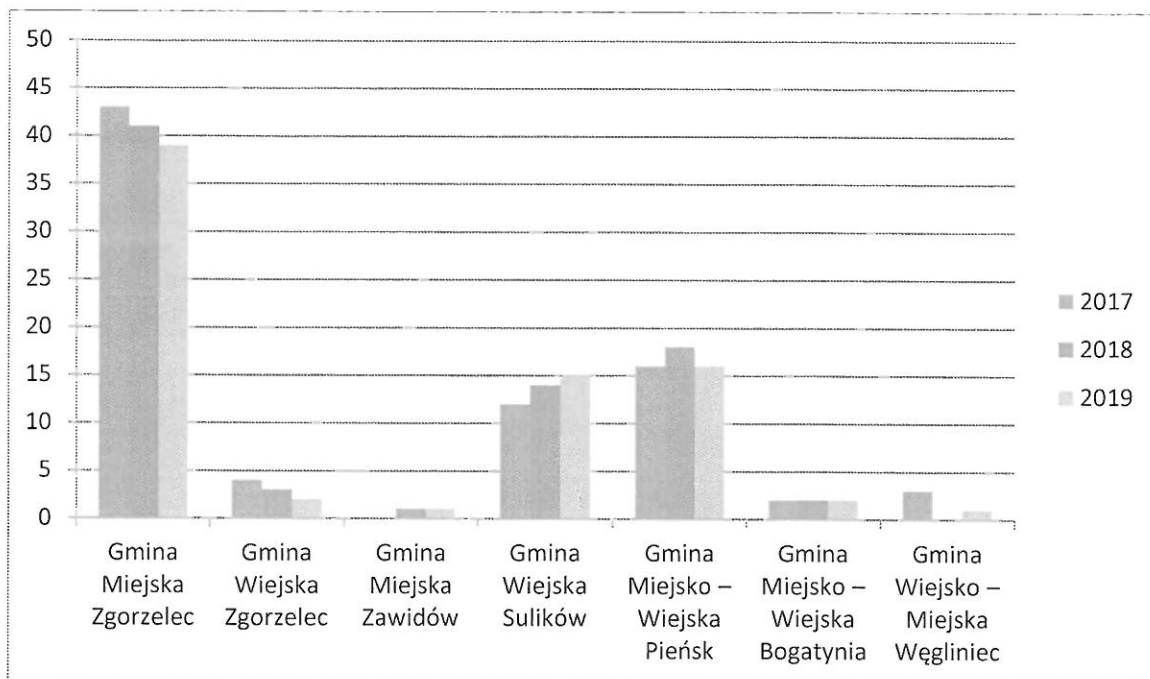
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie karty”/w tym liczba rodzin z dziećmi			
	2017	2018	2019
Gmina Miejska Zgorzelec	53	49	55
w tym liczba rodzin z dziećmi	28	23	23
Gmina Wiejska Zgorzelec	17	19	13
w tym liczba rodzin z dziećmi	10	10	9
Gmina Miejska Zawidów	11	11	11
w tym liczba rodzin z dziećmi	7	4	6
Gmina Wiejska Sulików	16	12	11
w tym liczba rodzin z dziećmi	10	8	6
Gmina Miejsko – Wiejska Pieńsk	32	25	21
w tym liczba rodzin z dziećmi	7	6	9
Gmina Miejsko – Wiejska Bogatynia	60	75	92
w tym liczba rodzin z dziećmi	32	37	49
Gmina Wiejsko – Miejska Węgliniec	22	4	16
w tym liczba rodzin z dziećmi	12	2	7

Na powyższym wykresie widać jak kształtuje się obecnie liczba prowadzonych procedur „Niebieskiej Karty”. Oczywiście nie oddaje to pełnego obrazu problemu jaką jest przemoc w gminach powiatu zgorzeleckiego. W społeczeństwie nadal pokutują powtarzane przez dziesięciolecia powiedzenia: „Wolność Tomku w swoim domku”, „Zły to ptak, co własne gniazdo kala” czy „Nie mów nikomu co się dzieje w domu!”.

Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze wsparcia asystenta rodziny			
	2017	2018	2019
Gmina Miejska Zgorzelec	43	41	39
Gmina Wiejska Zgorzelec	4	3	2
Gmina Miejska Zawidów	0	1	1
Gmina Wiejska Sulików	12	14	15
Gmina Miejsko – Wiejska Pieńsk	16	18	16
Gmina Miejsko – Wiejska Bogatynia	32	47	44
Gmina Wiejsko – Miejska Węgliniec	3	0	1

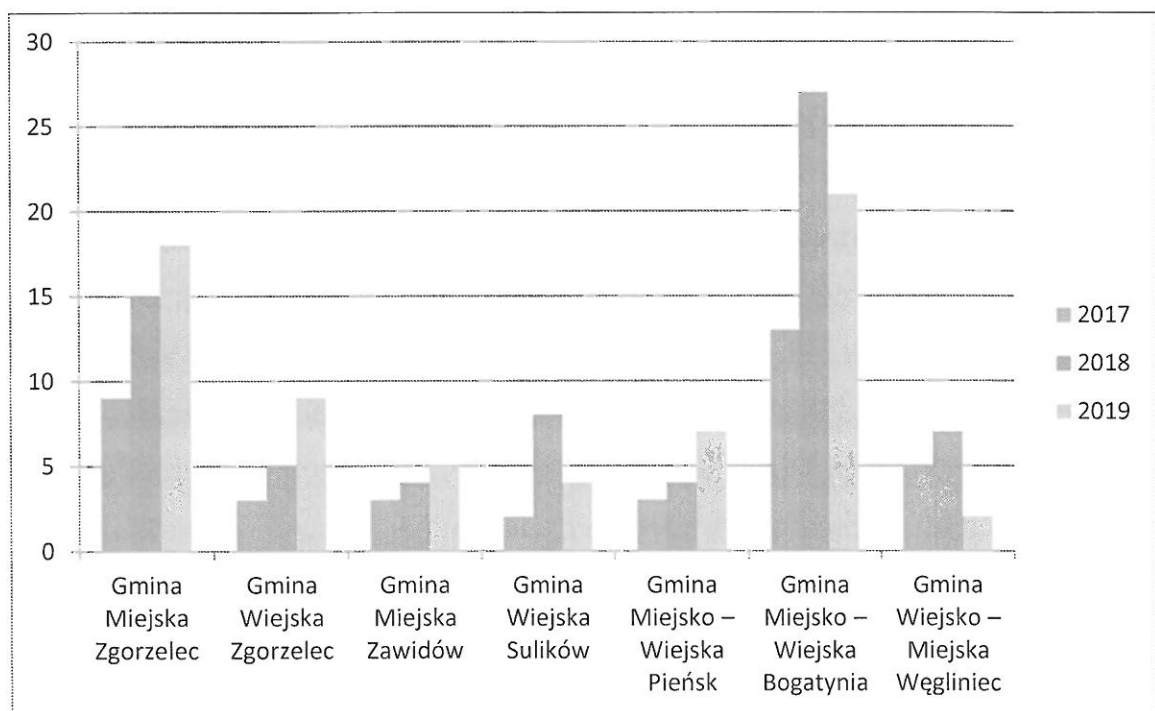

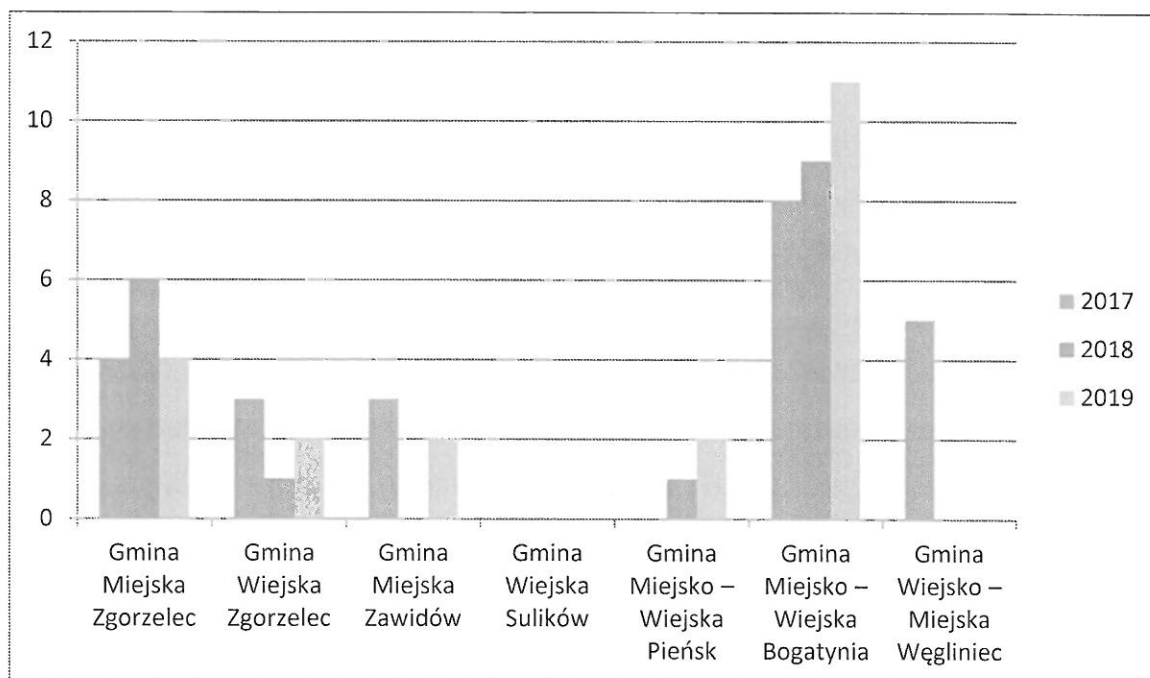
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny to dane obrazujące ilości rodzin, które wyraziły wolę współpracy i chęć przyjęcia pomocy z ośrodków pomocy społecznej i wsparcie to zostało im udzielone. Asystent rodziny bowiem to wsparcie udzielane rodzinie na wniosek. Oczywiście różne instytucje mogą zachęcać do skorzystania z tej możliwości, jednak ostateczna decyzja pozostaje w rękach osoby potrzebującej wsparcia. Często jest to pierwszy krok na drodze ku zmianie. Jednak zazwyczaj jedynie wsparcie asystenta – szczególnie, gdy w rodzinie są dzieci nie wystarczy. W pomoc rodzinie powinny być zaangażowane wszystkie podmioty mogące pomóc – policja (w przypadkach interwencyjnych), PCPR (w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej), placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe (jeśli jakiś członek rodziny do nich należy). Niezmiernie istotne jest aby komunikacja pomiędzy podmiotami pomocowymi była sprawna, skuteczna i ukierunkowana na wspólny cel. Odrębne, nie skoordynowane działania mogą przynieść skutek odwrotny od zamierzonego, a nawet zniechęcić rodzinę lub ofiarę przemocy do jakichkolwiek działań – brak jednolitego działania podmiotów udzielających pomocy może być odebrany jako brak kompetencji. Dobra skuteczność instytucji oraz organizacji jest więc niezbędnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy – zarówno w zakresie profilaktyki jak i ogółu zadań skierowanych zarówno do ofiar jak i sprawców przemocy.

Liczba rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

	2017	2018	2019
Gmina Miejska Zgorzelec	9	15	18
Gmina Wiejska Zgorzelec	3	5	9
Gmina Miejska Zawidów	3	4	5
Gmina Wiejska Sulików	2	8	4
Gmina Miejsko – Wiejska Pieńsk	3	4	7
Gmina Miejsko – Wiejska Bogatynia	13	27	21
Gmina Wiejsko – Miejska Węgliniec	5	7	2
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	38	70	66

Liczba procedur „Niebieskiej Karty”, w których osobą doświadczającą przemocy jest dziecko (liczba dzieci bezpośrednio doświadczających przemocy)			
	2017	2018	2019
Gmina Miejska Zgorzelec	4	6	4
Gmina Wiejska Zgorzelec	3	1	2
Gmina Miejska Zawidów	3	0	2
Gmina Wiejska Sulików	0	0	0
Gmina Miejsko – Wiejska Pieńsk	0	1	2
Gmina Miejsko – Wiejska Bogatynia	8	9	11
Gmina Wiejsko – Miejska Węgliniec	5	0	0
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	23	17	21

Jak obrazują powyższe dane nasilenie przemocy względem dzieci nie jest odzwierciedleniem w ilości rodzin objętych pracą asystentów czy choćby ilością procedur „Niebieskich Kart”. Jak bowiem odnieść się do tego, że według Niebieskich Kart liczba dzieci doświadczających przemocy bezpośrednio nie przekracza 23 osób (najwyższy wynik w ciągu 3 lat), a rodzin, z których zostały odebrane dzieci na podstawie orzeczenia sądu jest nawet 70 (najwyższy wynik w ciągu 3 ostatnich lat)?

A przecież każde dziecko (posiadające żyjących rodziców), które musi zostać umieszczone w pieczy zastępczej doświadcza przemocy – psychicznej, fizycznej lub zaniedbania, a najczęściej wszystkich jednocześnie.

Zebrane dane nie są jednak błędne. Wskazane są celowo, aby pokazać jak interdyscyplinarnie należy patrzeć na problem przemocy. Nie tylko przez pryzmat procedury „Niebieskiej Karty” ale i w oparciu o sprawy prowadzone przez Sąd Rodzinny w zakresie ograniczania praw rodzicielskich w ogóle, również te które kończą się postanowieniem o konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej, a także postępowań prowadzonych przez policję i prokuraturę oraz sąd – karny i cywilny.

Zebrane zostały również dane ze wszystkich placówek oświatowych powiatu zgorzeleckiego dotyczące przemocy i agresji.

Pytania, które postawiono placówkom to:

1. Liczba udokumentowanych sytuacji z występowaniem przemocy/agresji wśród uczniów.
2. Liczba spotkań/zebrań z rodzicami związanych z konkretnymi sytuacjami przemocowymi dot. uczniów (przemoc rówieśnicza).
3. Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się interwencją policji.
4. Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się skierowaniem (zaleceniem) do poradni psychologiczno – pedagogicznej.
5. Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego i nieletnich.

Gmina położenia placówki oświatowej	Liczba udokumentowanych sytuacji z występowaniem przemocy/agresji wśród uczniów		
	2017	2018	2019
Bogatynia	115	127	156
Pieńsk	10	13	14
Sulików	59	57	56
Węgliniec	49	74	90

Zawidów	1	2	2
Zgorzelec gmina	12	37	17
Zgorzelec miasto	219	205	209
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	465	515	544

Gmina położenia placówki oświatowej	Liczba spotkań/zebrań z rodzicami związanych z konkretnymi sytuacjami przemocowymi dot. uczniów (przemoc rówieśnicza)		
	2017	2018	2019
Bogatynia	93	115	142
Pieńsk	0	0	3
Sulików	31	44	32
Węglińiec	31	38	35
Zawidów	1	2	2
Zgorzelec gmina	14	33	24
Zgorzelec miasto	121	139	125
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	291	371	363

Gmina położenia placówki oświatowej	Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się interwencją policji		
	2017	2018	2019
Bogatynia	7	9	11
Pieńsk	0	0	0
Sulików	0	1	0
Węglińiec	0	0	0
Zawidów	0	0	0
Zgorzelec gmina	2	2	2
Zgorzelec miasto	20	15	14
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	29	27	27

Gmina położenia placówki oświatowej	Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się zaleceniem wizyty w poradni psychologiczno – pedagogicznej.		
	2017	2018	2019
Bogatynia	24	25	27
Pieńsk	6	10	10
Sulików	14	12	11
Węglińiec	8	7	3
Zawidów	0	0	0
Zgorzelec gmina	2	2	2
Zgorzelec miasto	20	15	14
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	74	71	67

Gmina położenia placówki oświatowej	Liczba sytuacji związanych z agresją, przemocą, które zakończyły się skierowaniem sprawy do sądu rodzinnego i nieletnich		
	2017	2018	2019
Bogatynia	9	11	12
Pieńsk	1	2	1
Sulików	0	0	0
Węglińiec	11	13	8
Zawidów	0	0	0
Zgorzelec gmina	2	2	2
Zgorzelec miasto	15	21	14
POWIAT ZGORZELECKI RAZEM	38	49	37

Dane dotyczące przemocy stosowanej przez i wobec dzieci i młodzieży są niepokojące. Fundacja Po drugie, z którą zgorzelecki PCPR współpracuje prowadząc Kampanię 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży zebrała je oraz przeprowadziła i wydała „Analizę polskiego systemu ochrony dzieci przed krzywdzeniem”.

Z danych tych wynika, że w latach 2017 – 2019:

- łącznie 5.965 dzieci i młodzieży dokonało samobójstwa;
- w grupie wiekowej 7 – 12 lat odnotowano 100 przypadków samobójczych, a w grupie wiekowej 13 – 18 aż 2.353;
- w grupie młodzieży i młodych dorosłych (19-24 lata) – 3.512;
- porównując rok 2018 i 2019 – w każdej grupie wiekowej nastąpił wzrost zamachów samobójczych i ponad dwukrotny wzrost liczby osób, które w ich skutku straciły życie;
- dzieci, które doznały przemocy rówieśniczej, ponad siedmiokrotnie częściej podejmowały próby samobójcze. Te, które doświadczyły wykorzystania seksualnego lub bycia świadkiem przemocy domowej podejmowały takie próby trzy razy częściej;

W tych samych latach (2017 – 2019):

- 7 na 10 nastolatków w wieku 11–17 lat oświadczyło, że doświadczyło w swoim życiu przynajmniej jednego rodzaju krzywdzenia;
- przemocy ze strony bliskich dorosłych doświadczyło 41% młodych ludzi;
- co trzeci badany (33%) doznał ze strony bliskich dorosłych przemocy fizycznej, a co piąty – przemocy psychicznej;
- co piąty nastolatek w wieku 13–17 lat miał obciążające doświadczenie seksualne, obejmujące przemoc seksualną, werbowanie do celów seksualnych w internecie lub ekshibicjonizm;
- siedem procent badanych w wieku 13–17 lat doświadczyło wykorzystania seksualnego;
- dzieci, które doświadczyły przemocy rówieśniczej oraz te, które doznały przemocy ze strony bliskich dorosłych, trzykrotnie częściej okaleczały się;
- sprawcami zarówno przemocy fizycznej, jak i psychicznej wobec dzieci, są najczęściej rodzice.

Dane za 2019 r., dotyczące całego kraju (www.statystyka.policja.gov.pl) :

Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta”	74.313 (w tym 61.076 wszczynających procedurę i 13.237 dotyczących kolejnych przypadków w trakcie procedury)
Ogólna liczba ofiar przemocy	88.032
Liczba ofiar – kobiet	65.195
Liczba ofiar – mężczyzn	10.676
Liczba ofiar – małoletnich	12.161
Ogólna liczba osób podejrzewanych o przemoc	74.910
Liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6.448
Liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	68.148
Liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	314
Ogólna liczba podejrzewanych sprawców będących pod wpływem alkoholu	42.583
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - kobiety	2.126
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu - mężczyźni	40.435
Podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	22
Liczba dzieci umieszczonych w nie zagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńcza) podczas interwencji policji	309

Natomiast w powiecie zgorzeleckim dane policyjne w latach 2017 – 2019 przedstawiają się następująco:

WSKAŹNIK	2017	2018	2019
Liczba postępowań wszczętych z art. 207 kk	47	32	32
Liczba odmów wszczęć z art. 207kk	59	57	47
Liczba postępowań z art. 207 kk zakończonych aktem oskarżenia	8	13	12
Liczba postępowań wszczętych z art. 156 kk	7	5	1
Liczba odmów wszczęć z art. 156 kk	0	2	0
Liczba postępowań z art. 156 kk zakończonych aktem oskarżenia	1	4	0
Liczba postępowań wszczętych z art. 157 kk	22	26	35
Liczba odmów wszczęć z art. 157 kk	16	22	26
Liczba postępowań z art. 157 kk zakończonych aktem oskarżenia	8	6	10
Liczba pokrzywdzonych kobiet w postępowaniach dot. przemocy (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej) według zgłoszeń	89	76	111
Liczba pokrzywdzonych mężczyzn w postępowaniach dot. przemocy (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej) według zgłoszeń	19	17	14
Liczba pokrzywdzonych dzieci w postępowaniach dot. przemocy (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej) według zgłoszeń	28	21	20
Liczba spraw, gdzie sprawcą przemocy był nieletni (poniżej 18 lat)	1	0	2
Rodzaj podejmowanych czynności profilaktycznych i ich ilość – w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	93	112	90

Ilość interwencji domowych	56	38	73
W tym, gdzie sprawca zajścia był nietrzeźwy lub pod wpływem substancji psychoaktywnych	50	30	67

Z zebranych z różnych jednostek danych w jednoznaczny sposób wynika, że są dwa główne środowiska, którymi należy zająć się przeciwdziałając przemocy – rodzina oraz szkoła. Tylko przy jednoczesnym, skoordynowanym działaniu możemy mieć nadzieję na przerwanie błędnego koła. Nie zmieniała się także ogólna dynamika zjawiska jakim jest przemoc. Nadal głównie ofiarami są dzieci i kobiety a sprawcami mężczyźni. Nadal ilość interwencji spowodowanych przez nietrzeźwego sprawcę lub będącego pod wpływem substancji psychoaktywnych stanowi znaczący ich odsetek.

Tematyką przemocy zajmują się dwie jednostki powiatowe: PCPR w Zgorzelcu oraz Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zgorzelcu. Oprócz tego wszystkie placówki oświatowe w ramach wewnętrznych programów i planów działają w zakresie profilaktyki przemocy – zarówno w rodzinach jak i w grupach rówieśniczych.

Do zadań własnych powiatu z zakresu przeciwdziałania przemocy należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Oprócz tych zadań PCPR podejmuje działania w zakresie profilaktyki wykraczające poza typową działalność urzędu – organizuje eventy uliczne, teatry, nagrywa materiały audiowizualne w postaci filmów lub audiobooków, oddziałuje na społeczeństwo także z wykorzystaniem zdalnych kanałów komunikacji, w tym poprzez portale społecznościowe oraz media lokalne.

Bardzo duży nacisk w profilaktyce przemocy PCPR kładzie na zawieranie partnerstw międzyinstytucjonalnych oraz międzysektorowych.

Jednym z partnerów jest Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zgorzelcu im. Janusza Korczaka. Pełni on rolę placówki wielofunkcyjnej, podejmującej szerokie działania w celu zapewnienia opieki i wsparcia dla dzieci i młodzieży znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, jak również i ich rodzin, służąc im radą i pomagając w trudnych dla nich sytuacjach. W działaniach skierowanych na poprawę wyników w nauce i zwiększenia ilości wychowanków otrzymujących promocję do klas następnych podejmowane są bardzo intensywne działania mające na celu wyegzekwowanie od szkół dostosowania wymagań do indywidualnych możliwości dzieci i realizowania zaleceń zawartych w orzeczeniach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych. Działalność opiekuńcza i wychowawcza nastawiona jest na uzyskanie efektów w zakresie zmiany postawy u wychowanków w odniesieniu do realizacji obowiązku szkolnego, przestrzegania norm prawnych i społecznych jak również układania relacji w kontaktach z innymi ludźmi. Istotnym elementem działalności placówki jest kontynuacja działań profilaktycznych związanych z coraz częstszymi przypadkami nadużywania alkoholu i sięgania po środki zmieniające świadomość. Działania skierowane są na: uświadamianie młodzieży zagrożeń wynikających z sięgania po narkotyki, realizację programów profilaktycznych, jak również nawiązanie

kontakty z instytucjami zewnętrznymi zajmującymi się młodzieżą uzależnioną. Prowadzona jest również ścisła współpraca z policją w zakresie zgłaszania wszelkich spraw związanych z łamaniem prawa i koniecznością podjęcia stosownych działań w takich przypadkach. Podejmowane są liczne działania w celu zwiększenia stopnia samodzielności wychowanków i przygotowania ich do funkcjonowania po opuszczeniu ośrodka. Został stworzony system usamodzielniania dzieci zaczynający się już na etapie pobytu w grupie wychowawczej. Czas wolny wychowankowie spędzają głównie na zajęciach zorganizowanych; zajęcia sportowe, kulinarne, plastyczne oraz filmowo - fotograficzne. Młodzież będąca pod opieką MOS realizuje także projekty wraz z kadrą wychowawczą w partnerstwie z PCPR. Poprzez te działania występując w charakterze organizatora poznają świat oczami ofiary przemocy, co dodatkowo wzbogaca proces socjalizacji.

Osoby Niepełnosprawne

Przyjęta w 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych to wielki i ważny krok społeczności międzynarodowej w kierunku określenia i uznania nowoczesnego podejścia do niepełnosprawności od podejścia opiekuńczego i charytatywnego do tworzenia społeczeństwa i środowiska otwartego dla wszystkich, włączającego i wyrównującego szanse, opartego na prawach człowieka.

Konwencja określa, że osoby z niepełnosprawnościami to osoby, które mają: długotrwałe uszkodzenia fizyczne, umysłowe, intelektualne lub dotyczące zmysłów, które mogą, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać tym osobom pełne i skuteczne uczestnictwo w społeczeństwie. Konsekwencją takiego ujęcia niepełnosprawności jest podejście określające, że to nie człowieka trzeba dostosowywać do społeczeństwa, lecz należy tak planować środowisko i społeczeństwo, aby wszyscy obywatele mieli równe szanse. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych – Uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997r. określa, że osoby z niepełnosprawnościami to „osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definiuje niepełnosprawność

jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Ta definicja jest stosowana przez zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności do celów pozarentowych. Natomiast ustawa z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych definiuje pojęcia:

- 1) niezdolności do pracy jako całkowicie lub częściowo utraconej zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i bez rokowania na odzyskanie tej zdolności po przekwalifikowaniu;
- 2) niezdolności do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu powodującym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innej osoby w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.

W ramach prac nad Powiatowym Programem Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Zgorzeleckim na lata 2021 – 2027 przyjęto definicję niepełnosprawności, zgodnie z którą osoby z niepełnosprawnością postrzega się nie tyle przez pryzmat ich stanu zdrowia, ale co ważne przez możliwości jakie posiadają oraz prawa, jakie przysługują im w tej samej mierze, co każdemu innemu obywatelowi. Zakłada się, że niepełnosprawność jest czynnikiem marginalizacji społecznej przede wszystkim z powodu stereotypów i barier tkwiących w mentalności i postawach ludzkich, barier kulturowych, w komunikowaniu się, w rozwiązaniach architektonicznych, technicznych oraz w innego rodzaju barierach środowiskowych. W związku z tym uznaje się, że życie społeczne należy organizować tak, aby zapewniało każdej osobie niepełnosprawnej szansę na pełne i skuteczne uczestnictwo w nim na zasadach równości. Biorąc pod uwagę powyższe informacje, niepełnosprawność przedstawia się jako zjawisko niejednorodne, które obejmuje wiele ograniczeń funkcjonalnych o charakterze fizycznym lub intelektualnym. Może wynikać z choroby somatycznej lub umysłowej o charakterze stałym lub przejściowym. Niepełnosprawność występuje we wszystkich grupach wiekowych. Niestety w Polsce pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej niepełnosprawnych, obserwuje się duże utrudnienia dla tej grupy osób w kwestii zatrudnienia. Celem rehabilitacji społecznej, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa

w życiu społecznym. Zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 w/w ustawy, rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Dostępne dane statystyczne dotyczące osób niepełnosprawnych, zarówno w kraju jak i w powiecie są niepełne i niejednorodne. Uzyskane dane należy więc traktować jako dane szacunkowe. Do przeprowadzenia analizy wykorzystano informacje dotyczące liczby osób niepełnosprawnych w powiecie zgorzeleckim pochodzące z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 oraz 2011r. Według jego wyników, liczba osób z niepełnosprawnością w powiecie zgorzeleckim w 2011r. wynosiła ogółem 11.135, a w 2002r. 15.257. (www.stat.gov.pl)

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011r. liczba niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011r. ok. 4,7 mln osób co stanowiło 12,2% ludności kraju. W 2002r. było to ok. 5,5 mln tj. 14,3% ogółu ludności. Udział mężczyzn wśród niepełnosprawnych wynosił 46,1% a kobiet 53,9%. Po podziale ogółu niepełnosprawnych na: niepełnosprawnych potwierdzonych prawnie, biologicznych i będących w obu tych grupach ich liczby przedstawiały się następująco: prawne potwierdzenie faktu niepełnosprawności posiadało w 2011r. ponad 3,1 mln. osób. Prawnie i biologicznie (jednocześnie) było 2.6 mln, tylko prawnie 479,5 tys., tylko biologicznie 1.5 mln. W porównaniu z wynikami Narodowego Spisu Powszechnego z 2002r. ogólna liczba niepełnosprawnych obniżyła się o 759,7 tys., tj. o 13,9%, zaś liczba osób niepełnosprawnych potwierdzonych prawnie zmniejszyła się o 1.316,6 tys., tj. o 29,6%.

Natomiast liczba osób niepełnosprawnych tylko biologicznie zwiększyła się o 559 tys., tj. o 55,5%. (<http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-dane-demograficzne/>).

Główny Urząd Statystyczny nie publikuje danych statystycznych dotyczących osób niepełnosprawnych corocznie. Dane takie zbierane są i publikowane co 10 lat przy sporządzaniu Narodowego Spisu Ludności. Kolejny NSL przewidziany jest na rok 2021. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: stopień znaczny, stopień umiarkowany, stopień lekki.

Poniżej w sposób tabelaryczny ujęto ilości wydawanych orzeczeń przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Zgorzelcu.

Liczba wydanych orzeczeń przez PZON w Zgorzelcu wg rodzajów niepełnosprawności

Niepełnosprawność	2017	2018	2019
Znaczny stopień	321	344	429
Umiarkowany stopień	647	567	501
Lekki stopień	395	454	522
Do 16 r. ż.	228	246	209
Razem	1.591	1.611	1.591

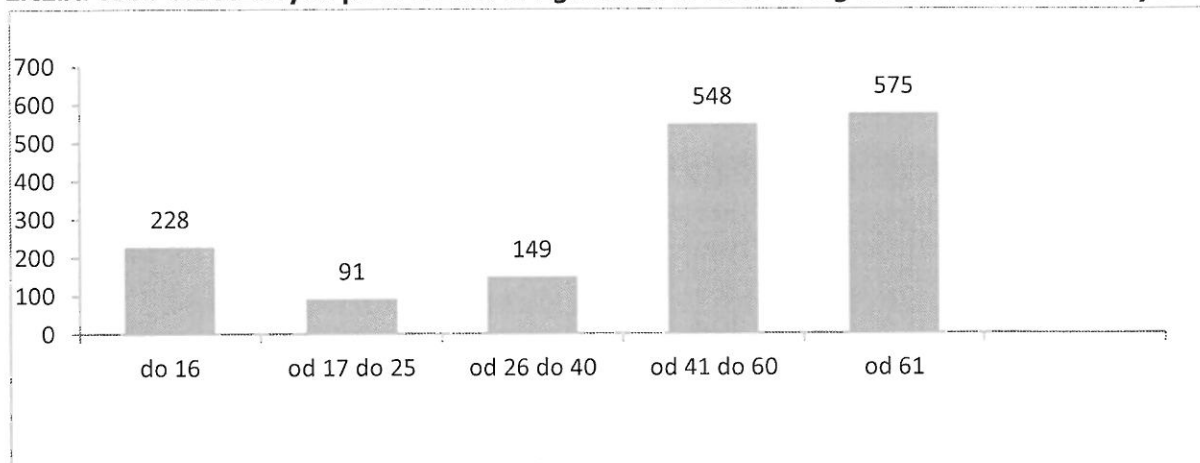
Liczba wydanych orzeczeń przez PZON w Zgorzelcu wg przyczyny niepełnosprawności osób powyżej 16 r.ż.

Schorzenia powyżej 16 r.ż.	2017	2018	2019
01-U – upośledzenie umysłowe	10	17	21
02-P – choroby psychiczne	230	218	238
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	111	136	132
04-O – choroby narządu wzroku	23	14	22
05-R – upośledzenie narządu ruchu	278	253	228
06-E – epilepsja	18	20	29
07-S – choroby układu oddechowego i krążenia	220	217	200
08-T – choroby układu pokarmowego	74	78	74
09-M – choroby układu moczowo-płciowego	117	120	103
10-N – choroby neurologiczne	207	215	263
11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	67	62	65
12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe	8	15	7

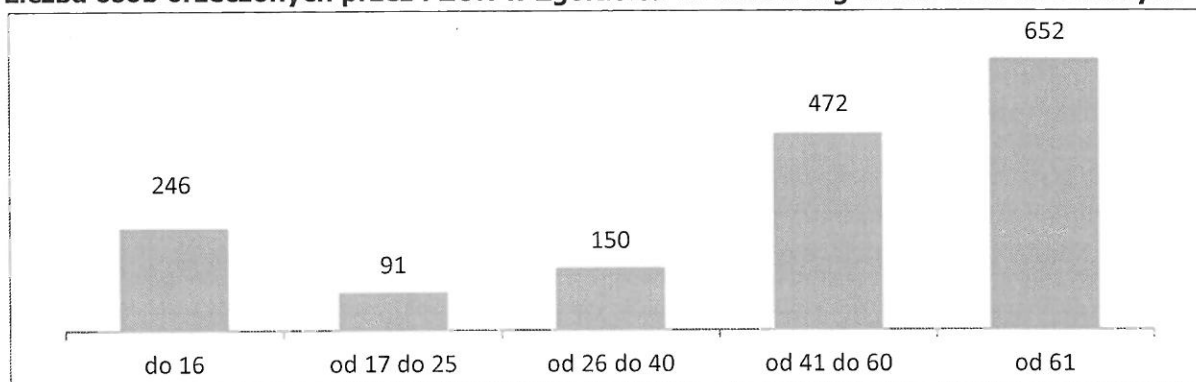
Liczba wydanych orzeczeń przez PZON w Zgorzelcu wg przyczyny niepełnosprawności osób poniżej 16 r.ż.

Schorzenia poniżej 16 r.ż.	2017	2018	2019
01-U – upośledzenie umysłowe	8	8	9
02-P – choroby psychiczne	3	10	20
03-L – zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	13	13	10
04-O – choroby narządu wzroku	10	6	8
05-R – upośledzenie narządu ruchu	11	15	12
06-E – epilepsja	12	16	15
07-S – choroby układu oddechowego i krążenia	30	31	32
08-T – choroby układu pokarmowego	2	2	3
09-M – choroby układu moczowo-płciowego	12	8	6
10-N – choroby neurologiczne	17	13	15
11-I – inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	45	43	32
12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe	65	81	47

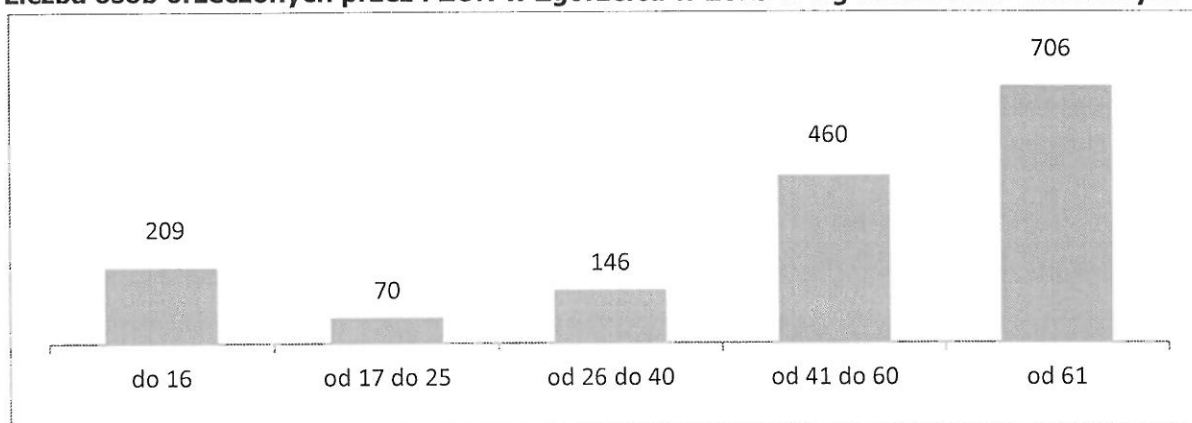
Liczba osób orzeczonych przez PZON w Zgorzelcu w 2017 r. wg wieku osób orzeczonych

Liczba osób orzeczonych przez PZON w Zgorzelcu w 2018 r. wg wieku osób orzeczonych

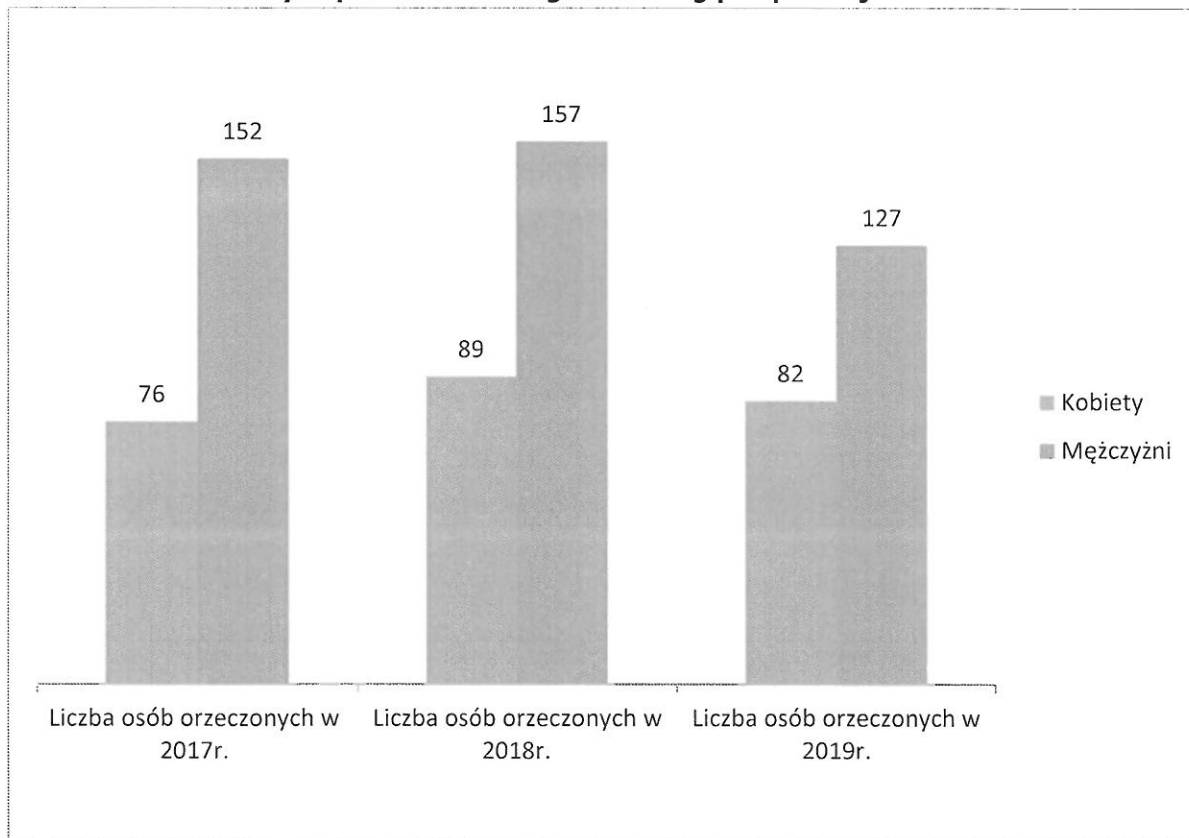

Liczba osób orzeczonych przez PZON w Zgorzelcu w 2019 r. wg wieku osób orzeczonych

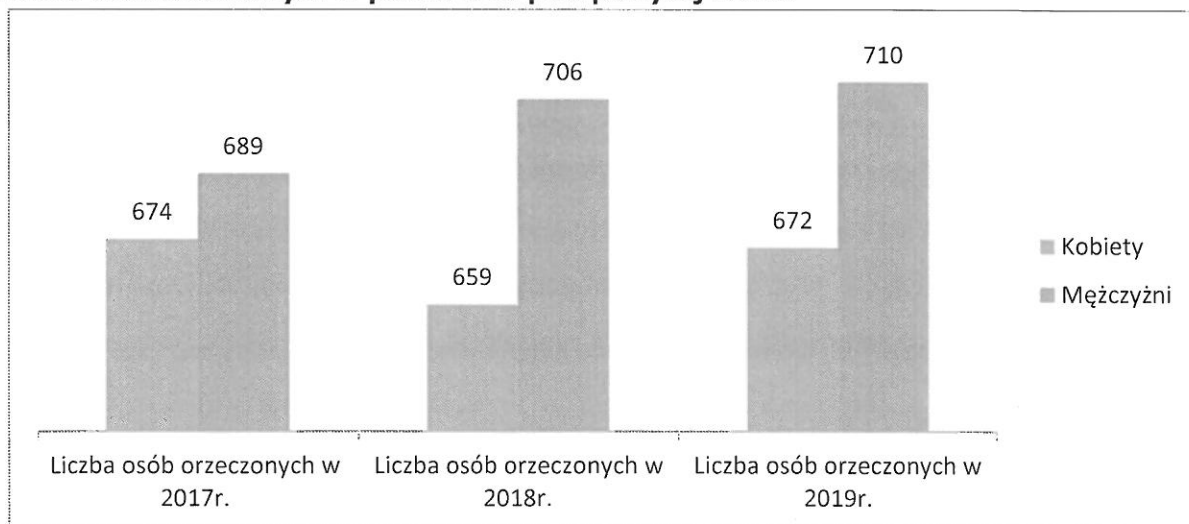

Liczba osób orzeczonych przez PZON w Zgorzelcu wg płci poniżej 16 r.ż.

Liczba osób orzeczonych w podziale na płeć powyżej 16 r.ż.

Zaplecze organizacyjne działań na rzecz osób niepełnosprawnych, potrzeby i problemy

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspieranie ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia

niezbędnych potrzeb i umożliwienie życia w warunkach odpowiadających godności człowieka. Główną bazę tych działań stanowią PCPR, PUP, DPS – y, POW – y, WTZ, SOSW oraz podstawowa pomoc społeczna świadczona przez ośrodki pomocy społecznej w gminach. W Strategii, jak również Powiatowym Programie Działań na rzecz Osób Niepełnoprawnych uwzględniono realne możliwości realizatorów, podmiotów odpowiedzialnych za wdrażanie działań na wszystkich szczeblach współpracy tak w strukturach powiatowych jak i miejsko – gminnych, w odniesieniu do działań o charakterze „miękkim” czyli w bezpośredniej pracy z ludźmi. Są to takie działania, które w dużej mierze można przeprowadzić bezkosztowo, wykorzystując potencjał organizacyjny jednostek. Jednym z problemów w realizacji założeń programu natomiast może być brak środków finansowych, szczególnie w odniesieniu do działań infrastrukturalnych, które wymagają bardzo dużych nakładów finansowych.

PCPR w Zgorzelcu

PCPR boryka się z problemem niewystarczającej ilości pieniędzy na dofinansowania dla osób z niepełnosprawnościami w stosunku do zapotrzebowania. Oznacza to niezaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych głównie w zakresie likwidacji barier w komunikowaniu się oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, w tym rzeczy podstawowych, potrzebnych do codziennej egzystencji tj. pieluchomajtki, cewniki, worki do zbiórki moczu, protezy, kule, wózki inwalidzkie, materace przeciwodoleżynowe, gorsety, aparaty słuchowe, pionizatory, balkoniki itp. Istnieje ciągła potrzeba wyższych od obecnych dotacji z PFRON na realizację ustawowych zadań w związku z potrzebami niepełnosprawnych.

Wysokość corocznych dotacji z PFRON i zapotrzebowanie na realizację ustawowych zadań

Rok	Kwota otrzymanych środków z PFRON	Zapotrzebowanie
2017	1.617.436 zł	1.881.613 zł
2018	1.630.555 zł	2.091.052 zł
2019	1.778.398 zł	2.451.053 zł

Kolejnym programem realizowanym przez Powiat Zgorzelecki jest pilotażowy program „Aktywny samorząd”, w ramach którego osoby z niepełnosprawnością mogą od kilku lat uzyskać pomoc w:

- 1) zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu;
- 2) uzyskaniu prawa jazdy;
- 3) zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów wraz z oprogramowaniem
- 4) szkoleniach w zakresie obsługi nabytego sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- 5) zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- 6) zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne;
- 7) utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym oraz posiadanej protezy kończyny;
- 8) utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
- 9) uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

WTZ w Zgorzelcu

Warsztaty Terapii Zajęciowej dają niepełnosprawnym niezdolnym do pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej. Realizowane jest to poprzez przywracanie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia wykorzystując do tego techniki terapii zajęciowej. Oprócz szkoleń zawodowych, bardzo ważne jest również wykształcenie umiejętności funkcjonowania w codziennym życiu.

W istniejących WTZ prowadzonych przez Fundację „Niepełnosprawnym i Oczekującym Pomocy” funkcjonują następujące pracownie:

- 1) stolarsko – ślusarska;
- 2) komputerowo – biurowa;
- 3) rękodzieła artystycznego;
- 4) odzieżowa;
- 5) ogrodniczo-gospodarcza;
- 6) gastronomiczna;
- 7) ceramiczno-tkacko-bukieciarska;
- 8) fizjoterapii;
- 9) rehabilitacyjno-terapeutyczna.

W WTZ prowadzone są różne formy terapii zajęciowej, między innymi:

- 1) terapia ruchowa i zajęcia sportowe, w tym zajęcia na basenie;
- 2) pomoc psychologiczna i psychoterapia;
- 3) muzykoterapia;
- 4) arteterapia (terapia przez sztukę);
- 5) logopedia;
- 6) przygotowanie do pracy na stanowisko robocze;
- 7) terapia poprzez kontakt z przyrodą;
- 8) edukacja informatyczna.

Uczestnicy poprzez udział w zajęciach terapeutycznych rozwijają swoje zainteresowania często nie mając nawet o nich pojęcia. Warsztaty pomagają również dostrzec własne potrzeby, rozwijają poczucie własnej wartości, samodzielności i zaradności osobistej. Warsztaty są placówką pobytu dziennego. Czas trwania zajęć w warsztacie to 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo.

Niestety brak na terenie naszego powiatu zakładów aktywności zawodowej oraz niewielka ilość zakładów posiadających status zakładu pracy chronionej. Znaczący jest również aspekt zdrowia uczestników zajęć, który bardzo ogranicza, a często wręcz uniemożliwia podjęcie im zatrudnienia. Niemniej jednak w myśl art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, celem warsztatów jest stworzenie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy, możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej, w zakresie pozyskiwania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Powiatowe Ośrodki Wsparcia

Ośrodki wsparcia są środowiskową formą pomocy półstacjonarnej służącą utrzymaniu osób w ich naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokojeniu podstawowych potrzeb życiowych. Z pobytu w POW mogą korzystać osoby przewlekłe psychicznie chore lub z głęboką niepełnosprawnością intelektualną oraz osoby z lekką niepełnosprawnością, gdy oprócz niepełnosprawności intelektualnej występują inne sprzężone zaburzenia. Usługi oferowane w POW

nastawione są na podtrzymanie umiejętności życiowych uczestników zajęć oraz ich rozwój, poprawę funkcjonowania, integrowanie ze środowiskiem lokalnym zgodnie z indywidualnymi planami postępowania terapeutyczno-rehabilitacyjnego. Placówki te prowadzone są w dwóch typach – typ A dla osób chorych psychicznie i typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

W ramach tworzenia możliwości funkcjonowania osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym w powiecie zgorzeleckim utworzono dwa powiatowe ośrodki wsparcia. POW-y z terenu powiatu zgorzeleckiego nie posiadają barier architektonicznych, w związku z czym przyjmowane są do nich również osoby niepełnosprawne ruchowo, w tym poruszające się na wózku inwalidzkim.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi w Zgorzelcu.

Placówka posiada 20 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu, przeznaczony dla dorosłych osób chorych psychicznie.

W ośrodku prowadzone są następujące treningi:

- 1) treningi umiejętności samoobsługowych i zaradności życiowej (obejmujące naukę lub przywracanie zatraconych w wyniku choroby takich czynności, jak dbałość o higienę osobistą i wygląd zewnętrzny, utrzymywanie czystości i porządku we własnym mieszkaniu, pranie, samodzielne przygotowywanie posiłków, gospodarowanie pieniędzmi, dokonywanie zakupów);
- 2) treningi umiejętności społecznych i interpersonalnych (nawiązywanie i utrzymywanie kontaktów społecznych, kształtowanie umiejętności współpracy w grupie, motywowanie do działania w oparciu o własne możliwości, kształtowanie aktywności i odpowiedzialności);
- 3) treningi umiejętności spędzania czasu wolnego (rozwijanie zainteresowań oraz umiejętności);
- 4) korzystania z form spędzania czasu wolnego takich jak turystyka, rekreacja, imprezy kulturalne, sportowe, inne).

Różnorodne formy terapii zajęciowej, dostosowane są do możliwości psychofizycznych uczestników oraz ich indywidualnych zainteresowań:

- 1) zajęcia plastyczne mają na celu rozwijanie wyobraźni, zdolności manualnych, poczucia estetyki oraz umożliwiają wyrażenie ukrytych emocji poprzez użycie

- różnorodnych technik plastycznych malowanie akwarelami, farbami olejnymi, malowanie na szkle, rysunek węgłem, modelowanie w glinie, masie solnej i inne;
- 2) zajęcia kulturalno – oświatowe, w ramach których podopieczni uczestniczą w warsztatach muzycznych (granie i śpiewanie, relaks przy muzyce);
  - 3) zajęcia kulinarne gdzie podopieczni mają możliwość nauczenia się przygotowywania prostych posiłków, obsługi sprzętu kuchennego oraz utrzymywania porządku i czystości w kuchni;
  - 4) zajęcia rehabilitacyjne i sportowe, które odbywają się w dobrze wyposażonej sali gimnastycznej (bieżnia ruchowa, drabinki gimnastyczne, atlas do ćwiczeń siłowych). Mają one na celu poprawę i utrzymanie dobrej ogólnej kondycji fizycznej uczestnika.

Treningi i zajęcia w pracowniach są prowadzone przez odpowiednio wykwalifikowaną kadrę.

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Przewlekle Psychiczenie Chorych i Upośledzonych Umysłowo w Opolnie Zdroju.

Placówka posiada 25 miejsc, jest to ośrodek dziennego pobytu, przeznaczony dla osób dorosłych, zarówno dla chorych psychicznie jak i niepełnosprawnych intelektualnie.

W placówce prowadzone są m.in. zajęcia:

- 1) terapia ruchem;
- 2) treningi relaksacyjne;
- 3) treningi umiejętności społecznych;
- 4) profilaktyka zdrowotna;
- 5) arteterapia;
- 6) psychoterapia indywidualna, grupowa, praca z rodziną;
- 7) zajęcia rekreacyjne.

Realizacja indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego odbywa się poprzez zajęcia prowadzone w pracowniach: kulinarnej, plastycznej, komputerowej, tkacko-krawieckiej, technicznej oraz poprzez treningi: umiejętności samoobsługowych, zaradności życiowej, umiejętności społecznych i interpersonalnych, umiejętności spędzania czasu wolnego.

Domy pomocy społecznej

Powiat Zgorzelecki prowadzi całodobową opiekę w 3 domach pomocy społecznej, w których łączna ilość miejsc wynosi 265. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu wydaje decyzje o umieszczeniu i odpłatności w domach pomocy społecznej oraz sprawuje nadzór nad domami.

DPS „Jutrzenka” w Zgorzelcu przeznaczony dla osób przewlekle i somatycznie chorych oraz dla osób w podeszłym wieku, liczba miejsc – 114, w tym dla osób przewlekle i somatycznie chorych 76 miejsc i dla osób w podeszłym wieku 38 miejsc. DPS „Ostoja” w Zgorzelcu przeznaczony dla osób w podeszłym wieku – liczba miejsc 72.

DPS „Jędrzek” w Opolnie Zdroju przeznaczony dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn - liczba miejsc 79.

DPS-y zapewniają całodobową opiekę konieczną z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności. Personel domów pomaga mieszkańcom w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb religijnych i kulturalnych, stymuluje nawiązywanie, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów z rodziną i społecznością lokalną. Działalność DPS nie ma charakteru izolacyjnego, skupia się przede wszystkim na integracji i współpracy na linii DPS a środowisko mieszkańca. Niezbędne są do tego kontakty ze środowiskiem lokalnym, włączenie wolontariatu w życie pensjonariuszy oraz współpraca z organizacjami, instytucjami, jednostkami i placówkami działającymi zarówno na terenie całego kraju jak również poza jego granicami.

Specjalne potrzeby edukacyjne niepełnosprawnych dzieci

Zgodnie z zapisami prawa oświatowego każdemu dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym niepełnosprawnemu, tworzy się warunki niezbędne do rozwoju, dostosowując treści, metody i organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dzieci oraz zapewnia możliwość korzystania z pomocy psychologiczno - pedagogicznej. Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydawane przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych, w tym poradniach specjalistycznych, wskazują na potrzebę stosowania specjalnej organizacji procesu nauczania i metod pracy oraz określają zalecane najkorzystniejsze dla dziecka formy kształcenia specjalnego. Orzeczenia te nie determinują kształcenia danego dziecka we wskazanym typie placówki – ostateczny wybór przedszkola lub szkoły należy do rodziców, prawnych opiekunów ucznia. Często wiąże się to z potrzebą

wsparcia i doradztwa w zakresie wyboru optymalnej formy kształcenia, wyboru przedszkola, szkoły dla dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Liczba młodzieży z niepełnosprawnością uczęszczająca do szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu zgorzeleckiego

Rodzaj schorzenia	Liceum ogólnokształcące im. Braci Śniadeckich w Zgorzelsku			Zespół Szkół Zawodowych im. św. Barbary w Bogatyni			Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. E. Plater w Zgorzelsku			Zespół Szkół Zawodowych i Licealnych im. Górników i Energetyków Turowa w Zgorzelsku		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Dysfunkcja narządu ruchu	2	2	0	1	0	3	1	0	0	5	5	1
Zespół Aspergera	1	1	0	0	1	3	2	4	4	0	0	0
Dysfunkcja narządu słuchu	1	1	1	2	2	0	2	5	5	3	1	0
Upośledzenie umysłowe	1	0	0	0	0	1	1	1	3	1	1	0
Autyzm	3	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Dysfunkcja narządu wzroku	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Choroby układu moczowo-płciowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Choroby psychiczne	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Choroby układu oddechowego i krążenia	0	0	0	1	0	2	1	2	2	0	1	1
Epilepsja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2

Szkolnictwo specjalne

Specjalny Ośrodek Szkolno –Wychowawczy jest placówką, w której edukacją, opieką i wychowaniem objęte są dzieci i młodzież posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną. Dodatkowo część z nich dotknięta jest schorzeniami współtowarzyszącymi: mózgowym porażeniem dziecięcym, deficytami w zakresie narządu ruchu, wzroku, mowy. Placówka zapewnia

uczniom mieszkającym poza Zgorzelcem całodobową opiekę w internacie. W skład SOSW wchodzi: szkoła podstawowa, gimnazjum, zasadnicza szkoła zawodowa, szkoła przysposabiająca do pracy. Wszelkie działania realizowane w SOSW służą optymalizacji funkcjonowania osób niepełnosprawnych, we wszystkich dziedzinach życia, a także integracji ze środowiskiem.

Liczba dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością uczęszczająca do Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. M. Grzegorzewskiej w Zgorzelcu

Rodzaj schorzenia	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. M. Grzegorzewskiej w Zgorzelcu		
	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Dysfunkcja narządu ruchu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Zespół Aspergera	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Dysfunkcja narządu słuchu	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Upośledzenie umysłowe – uczniowie z jedną niepełnosprawnością	91 w tym: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 44 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – 36 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim – 11 uczniów	93 w tym: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 42 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – 40 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim – 11 uczniów	88 w tym: niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim – 40 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym lub znacznym – 38 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu głębokim – 10 uczniów
Autyzm	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Dysfunkcja narządu wzroku	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Choroby układu moczowo-płciowego	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Choroby psychiczne	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Choroby układu oddechowego i krążenia	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
Niepełnosprawności	36 w tym: niepełnosprawność intelektualna w stopniu	38 w tym:	52 w tym:

<p>sprężone – uczniowie z więcej niż jedną niepełnosprawnością</p>	<p>lekkim z autyzmem – 7 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim ruchowa – 6 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabowidzący – 2 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 2 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabosłyszących – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym słabowidzący – 6 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa – 6 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem – 2 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym z autyzmem – 2 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym ruchowa – 1 uczeń.</p>	<p>niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim z autyzmem – 8 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim ruchowa – 6 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabowidzący – 3 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 2 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabosłyszących i ruchowa – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym słabowidzącym – 4 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa – 3 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem – 5 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa, słabowidzący – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa, słabowidzący – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym ruchowa – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym z autyzmem – 2 uczniów.</p>	<p>niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim z autyzmem – 10 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim ruchowa – 4 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabowidzący – 3 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 3 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabosłyszących – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabosłyszący, słabowidzący – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim słabosłyszących z autyzmem – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym słabowidzący z autyzmem – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym słabowidzący – 6 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa – 5 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem – 9 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym z autyzmem w tym Zespołem Aspergera – 3 uczniów, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa, słabowidzący – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym ruchowa, autyzm – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym słabosłyszący – 1 uczeń, niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym z autyzmem – 2 uczniów.</p>
--	---	--	---

W SOSW realizowane są zadania w obszarze edukacji, profilaktyki prozdrowotnej (we współpracy z instytucjami wspierającymi w tym zakresie działania szkoły), edukacji społecznej, kultury i rekreacji. Zadania te prowadzone są w oparciu o Szkolny Program Profilaktyki, Program Wychowawczy. Uczniowie biorą udział w imprezach organizowanych przez samorząd lokalny: meczach, koncertach, konkursach, zawodach sportowych, organizowane są wycieczki. Klasy zawodowe korzystają z pomocy lidera Klubu Pracy oraz pracowników PUP. Placówka udziela pomocy rodzicom w zakresie doskonalenia kompetencji wychowawczych, niezbędnych we wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży oraz w codziennym funkcjonowaniu. Istnieje możliwość systematycznych (comiesięcznych) spotkań z całą kadrą SOSW oraz psychologiem w ramach grupy wsparcia. Ponadto uczniowie mogą korzystać z opieki logopedy, pedagoga, pielęgniarki, rehabilitanta. W placówce prowadzony jest także trening metodą EEG Biofeedback. Uczniowie i rodzice wspierani są przez placówkę w rozwiązywaniu problemów dnia codziennego.

Programy zdrowotne

W szkołach powiatu zgorzeleckiego prowadzone są zajęcia prozdrowotne oraz z zakresu profilaktyki. Edukacja prozdrowotna odbywa się także w ramach zajęć wychowania fizycznego. W klasach, w których znajdują się uczniowie posiadający orzeczenie o niepełnosprawności kładziony jest większy nacisk na integrację klasy podczas godzin wychowawczych, zajęć z pedagogiem i psychologiem. W ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie prowadzona jest edukacja na rzecz tolerancji, uwrażliwienia na potrzeby osób z niepełnosprawnością (w tym potrzeby społeczne). Każdego roku szkolnego organizowane są zajęcia edukacyjne na temat bezpiecznych i prozdrowotnych zachowań w czasie wakacji.

Organizacje pozarządowe działające na rzecz niepełnosprawnych w powiecie

W powiecie zgorzeleckim istnieje około 15 organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Działania prowadzone przez organizacje pozarządowe na rzecz niepełnosprawnych są bardzo różnorodne i wielokierunkowe. Dotyczą wspierania dzieci jak również osób dorosłych, bezpośrednio osób niepełnosprawnych ale również ich opiekunów, członków rodzin i bliskich. Około połowa organizacji

świadczy pomoc osobom z niepełnosprawnościami i ich rodzinom w formie grup wsparcia.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu

Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy związana jest z ich niską aktywnością zawodową. Osoby niepełnosprawne stanowią grupę bezrobotnych, która ze względu na istnienie różnorodnych barier społecznych, ma największe trudności w uzyskaniu zatrudnienia. Jednym z problemów są bariery w dostępie do edukacji i niski poziom doświadczenia zawodowego. Ważna jest też zmiana sposobu postrzegania świata przez osoby niepełnosprawne. Brak jakiegokolwiek aktywności zawodowej u dotkniętych niepełnosprawnością Polaków nie wynika jedynie z przyczyn zdrowotnych. Istotne znaczenie ma przekonanie o braku szans i możliwości na rynku pracy, a w konsekwencji zaniechanie jakichkolwiek działań mających na celu znalezienie zatrudnienia. Na niski poziom aktywności zawodowej niepełnosprawnych wpływa także obawa przed zmniejszeniem bądź całkowitą utratą świadczeń pieniężnych otrzymywanych z tytułu niepełnosprawności. Ich trudna sytuacja wynika również z faktu, iż osoby te mają problem nie tylko ze znalezieniem pracy, ale też z utrzymaniem jej. Może to wynikać zarówno z mniejszej wydajności, jak i niemożliwości pracy na wszystkich stanowiskach pracy i mniejszej dyspozycyjności. Na sytuację niepełnosprawnych na rynku pracy znaczący wpływ mają bariery techniczne i finansowe. Zatrudnienie osoby niepełnosprawnej często wiąże się z koniecznością dostosowania miejsca i stanowiska pracy do stanu zdrowia pracownika. Z powodu licznych barier architektonicznych koszty bywają wysokie. Przeszkody o charakterze technicznym dotyczą nie tylko architektury budynku. Wynikają one również z nieodpowiedniego stanu pomieszczeń oraz niewystarczającej infrastruktury materialnej. Dostosowanie stanowiska pracy każdorazowo uwzględniać musi specyficzny rodzaj oraz stopień niepełnosprawności pracownika. Inne są potrzeby osoby niewidomej, niesłyszącej czy korzystającej z wózka inwalidzkiego. Stworzenie lub dostosowanie stanowiska pracy wiąże się z określonym nakładem finansowym, na który wielu pracodawców się nie decyduje. Pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej mają co prawda możliwość skorzystania z dofinansowania, jednak uzyskanie takiego wsparcia wydaje się im bardzo skomplikowane i czasochłonne w procedurach. Poniższa tabela przedstawia

sytuację osób zamieszkałych na terenie powiatu zgorzeleckiego, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu i posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności w latach 2017 – 2019.

Podstawowe dane statystyczne 2017 r. 2018 r. 2019 r.

Wyszczególnienie	Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 31.12.2017		Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 31.12.2018		Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 31.12.2019	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Ogółem bezrobotni	1.539	822	1437	782	1.369	732
- w tym bezrobotni niepełnosprawni	198	71	186	78	185	57
Ogółem poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	86	27	77	25	75	27
- w tym niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	12	4	14	7	12	5

Według danych statystycznych na dzień 31.12.2019r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu zarejestrowanych było 185 osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 12 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Na koniec 2019 r. wystąpił spadek niepełnosprawnych zarówno posiadających status osoby bezrobotnej jak i osób poszukujących pracy. Liczba osób niepozostających w zatrudnieniu nie zmieniła się.

Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w II półroczu 2017r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	146	52	34
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	140	50	33
- poprzednio pracujący	137	49	31
- zamieszkali na wsi	50	11	5
- do 25 roku życia	5	0	2
- powyżej 50 roku życia	74	19	9
- z wykształceniem co najmniej średnim	40	18	13
- bez kwalifikacji zawodowych	39	16	12

Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w II półroczu 2018r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	115	47	36
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	104	41	29
- poprzednio pracujący	107	42	32
- zamieszkali na wsi	39	17	15
- do 25 roku życia	3	2	3
- powyżej 50 roku życia	54	20	13
- z wykształceniem co najmniej średnim	32	19	14
- bez kwalifikacji zawodowych	35	19	11

Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w II półroczu 2019r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	110	37	3
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	98	32	22
- poprzednio pracujący	100	33	22
- zamieszkali na wsi	34	10	8
- do 25 roku życia	6	3	5
- powyżej 50 roku życia	58	18	8
- z wykształceniem co najmniej średnim	38	19	14
- bez kwalifikacji zawodowych	34	18	11

Analizując dane z lat poprzednich (II półrocza 2017r. 2018 r. i 2019 r.) zauważyć można, że w 2019r. liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych włączonych do ewidencji zmniejszyła się z 146 do 110. Największą grupę stanowiły osoby poprzednio pracujące oraz osoby zarejestrowane po raz kolejny. Ma to związek z tym, iż osoby niepełnosprawne często podejmują prace krótkookresowe, po których zakończeniu rejestrują się ponownie w PUP. Trzecią co do liczebności grupą osób spośród włączonych są osoby powyżej 50 roku życia. Ich liczba na koniec roku 2017 wyniosła 74 i zmalała na koniec II półrocza 2019 r. o 16 osób.

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w II półroczu 2017 r.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	21	10	8
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	20	9	7
- poprzednio pracujący	18	8	6
- zamieszkali na wsi	8	3	3
- do 25 roku życia	0	0	0
- powyżej 50 roku życia	7	0	1

- z wykształceniem co najmniej średnim	8	6	6
- bez kwalifikacji zawodowych	3	3	0
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	7	4	4
- osoby pobierające rentę socjalną	1	1	1

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w II półroczu 2018 r.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	11	6	3
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	9	5	2
- poprzednio pracujący	10	5	3
- zamieszkali na wsi	3	3	1
- do 25 roku życia	1	1	0
- powyżej 50 roku życia	5	2	0
- z wykształceniem co najmniej średnim	4	3	2
- bez kwalifikacji zawodowych	3	3	0
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	3	2	1
- osoby pobierające rentę socjalną	1	0	1

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w II półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	13	6	5
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	13	6	5
- poprzednio pracujący	11	4	5
- zamieszkali na wsi	7	4	3
- do 25 roku życia	0	0	0
- powyżej 50 roku życia	5	1	2
- z wykształceniem co najmniej średnim	4	2	3
- bez kwalifikacji zawodowych	8	4	3
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	2	0	2
- osoby pobierające rentę socjalną	1	1	1

W II półroczu 2017 r. do ewidencji osób niepełnosprawnych zostało włączonych 21 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. Najliczniejszą grupę wśród tych osób stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny (20 osób).

W II półroczu 2019 r. osób włączonych do ewidencji tut. Urzędu było 13, w stosunku do 2017 r. liczba ta zmalała o 8 osób.

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w II półroczu 2017 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	173	29
- kobiety	79	14
- zamieszkali na wsi	50	9
- poprzednio pracujący	165	26
- długotrwale	95	4
- z wykształceniem co najmniej średnim	49	11

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w II półroczu 2018r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	110	17
- kobiety	46	3
- zamieszkali na wsi	37	4
- poprzednio pracujący	103	17
- długotrwale	52	2
- z wykształceniem co najmniej średnim	24	7

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w II półroczu 2019 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	109	14
- kobiety	50	7
- zamieszkali na wsi	37	8
- poprzednio pracujący	101	12
- długotrwale	42	2
- z wykształceniem co najmniej średnim	42	4

W II półroczu 2017 r. z ewidencji osób niepełnosprawnych w PUP wyłączonych zostało 173 bezrobotnych oraz 165 poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. W drugim półroczu 2018 r. – 110 osób bezrobotnych i 103 poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Najczęściej wyłączano osoby poprzednio pracujące, które stanowiły w 2017r. 165 ogółu wyłączonych, natomiast w 2019 r. – 101. Ma to związek z tym, iż kwalifikacje niepełnosprawnych poprzednio pracujących są bardziej dostosowane do bieżących potrzeb rynku pracy. Takie osoby łatwiej odnajdują się na rynku pracy.

Najliczniejszą grupą wśród niepełnosprawnych bezrobotnych są osoby poprzednio pracujące. Drugą prawie tak samo liczną grupę stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny. Brak kwalifikacji zawodowych wpływa negatywnie na podjęcie i utrzymanie zatrudnienia. Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu było 12 osób, w tym 7 kobiet. Wpływa to negatywnie na ich mobilizację do aktywnego poszukiwania zatrudnienia. Bierność zawodowa wśród niepełnosprawnych wynikać może również z tego, iż często osoby te pozostają na utrzymaniu rodziny, przez co postrzegają swoją sytuację materialną jako w miarę dobrą.

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu wg stopnia niepełnosprawności w latach 2017 – 2019.

Wyszczególnienie według stopnia niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2019	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2019
Stopień znaczny	3	1	2	0	1	0
Stopień umiarkowany	25	4	31	7	26	6
Stopień lekki	170	7	153	7	158	6
Razem	198	12	186	14	185	12

Zdecydowana większość niepełnosprawnych bezrobotnych w 2019 r., posiadała lekki stopień niepełnosprawności – 158 osób. Kolejną grupą były osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w drugim półroczu 2019 r. było ich 26 osób. Natomiast najmniejszą grupę stanowiły osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności tj. 1 osoba.

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelnicy według wieku w latach 2017 – 2019.

Wyszczególnienie wg wieku	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2019	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2019
18 – 24	4	0	3	1	3	0
25 – 29	8	1	8	0	8	1
30 – 39	17	4	21	5	12	5
40 – 44	16	0	17	2	13	2
45 – 49	19	1	22	1	16	1
50 – 54	37	1	24	1	32	0
55 – 59	58	3	61	2	59	2
60 lat i więcej	39	2	30	2	42	1
Razem	198	12	186	14	185	12

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w 2017 r. wyraźnie największą grupą były osoby w wieku 55-59 lat, tj. 58 osób. W 2019 r. wzrosło o 1 osobę. Grupą najmniej liczną w 2017r. były osoby w wieku 18 – 24 lat tj. 4 osoby, w latach następnych spadek o 1 osobę. W przypadku osób poszukujących pracy w 2017 r. najwięcej osób było w wieku 30-39 lat tj. 4 osoby. Podobnie było w 2019 r., gdzie największą grupą były osoby w wieku 30 – 39 lat tj. 5 osób. Najmniej było osób w wieku 18 – 24, zarówno w 2017 r. jak i w 2019 r.

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wykształcenia w latach 2017 – 2019.

Wyszczególnienie wg poziomu wykształcenia	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2017	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2018	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2019	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2019
Wyższe	7	1	6	3	1	2
Policealne i średnie zawodowe	22	3	24	2	27	3
Średnie ogólnokształcące	9	1	16	1	11	2
Zasadnicze zawodowe	60	4	58	4	52	0
Gimnazjalne	3	0	1	1	1	0
Podstawowe i podstawowe nie ukończone	97	3	81	3	93	5
Razem	198	12	186	14	185	12

Na koniec 2019 r. najliczniejszą grupę niepełnosprawnych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym lub podstawowym nieukończonym 93 osoby, z wykształceniem zasadniczym zawodowym 52 osoby. Podobnie było w 2017 r. - 97 osób z wykształceniem podstawowym lub podstawowym nieukończonym. Niepełnosprawnych poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu z wykształceniem zasadniczym zawodowym, podstawowym i podstawowym nieukończonym w 2019 r. było 5 osób. Wśród niepełnosprawnych zarejestrowanych zarówno jako osoby bezrobotne jak i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu najmniej było osób posiadających wykształcenie wyższe – w 2019 r. były to 3 osoby. Poziom wykształcenia ma znaczący wpływ na strukturę zarejestrowanych w PUP, im wyższe wykształcenie tym mniejsza liczba w poszczególnych grupach. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły jedną z najmniej liczebnych grup.

Pieczna zastępcza

Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Piecza zastępcza jako forma sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach.

Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinną pieczę zastępczą, którą dzielimy na dwa typy:

1. rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna),
2. rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Druga forma to instytucjonalna piecza zastępcza. Wyróżniamy:

1. placówki opiekuńczo-wychowawcze,
2. regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
3. interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Pieczna zastępcza znajduje zastosowanie wówczas, gdy rodzice nie mogą wychowywać swoich dzieci. Stanowi ona formę zapewnienia opieki dziecku, które zostało jej całkowicie/ częściowo pozbawione. Może ona realizować różne cele. Pierwszym z nich jest wykonanie planu pracy z rodziną. Drugim natomiast – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie go do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia (pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami) w celu łagodzenia skutków doświadczania straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Od 2013 r. do form pieczy zastępczej włączone zostały także niepubliczne rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego. Nastąpiło to na skutek nowelizacji ustawy. Celem powyższej zmiany było uelastycznienie sposobu organizowania opieki nad dziećmi.

W Powiecie Zgorzeleckim organizatorem pieczy zastępczej jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgorzelcu (PCPR).

W ramach zadań statutowych PCPR realizuje:

1. Zadania związane z pozyskiwaniem nowych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej:
  - a) Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia Rodzinnego Domu Dziecka (RDD).
  - b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia RDD.
  - c) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wystawianie zaświadczeń o ukończeniu oraz opinii dotyczących predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy.
  - d) Prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzenia RDD.
  - e) Prowadzenie rejestru kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia RDD.
2. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i ocena funkcjonowania rodzin oraz przekazywanie informacji o sytuacji dzieci do sądu.
3. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.
4. Podnoszenie kwalifikacji osób sprawujących pieczę zastępczą, poprzez:
  - a) Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, pod kątem ich potrzeb.

- b) Zapewnianie szkoleń i poradnictwa rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym RDD, które mają na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
5. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza albo prowadzący RDD okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.
  6. Zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.
  7. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.
  8. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.
  9. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących RDD pomocy wolontariuszy.
  10. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, ośrodkami pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.
  11. Pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym RDD w nawiązaniu kontaktu.
  12. Umieszczanie dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
  13. Prowadzenie postępowań w sprawie udzielenia na podstawie decyzji administracyjnych świadczeń pieniężnych obligatoryjnych i fakultatywnych na utrzymanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
  14. Udzielanie świadczeń dla rodzin pomocowych.
  15. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania środków finansowych na pokrycie kosztów poniesionych przez rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego.
  16. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci, osób pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej.
  17. Rozpatrywanie możliwości finansowych osób zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

18. Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia miejsca pobytu rodziców zobowiązanych do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej.
19. Prowadzenie postępowań w sprawie wyznaczenia przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych.
20. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulgi w ustalonej opłacie.
21. Postępowania w sprawie nienależnie pobranych świadczeń oraz naliczanie odsetek ustawowych.
22. Rozliczenia kwot nienależnie pobranych świadczeń z uwzględnieniem poniesionych wydatków przez powiat i gminę.
23. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania ulg przez starostę w porozumieniu z wójtem w trybie art. 92 ust.11 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
24. Prowadzenie postępowań w sprawie zawarcia lub wygaszenia porozumień pomiędzy powiatami.
25. Prowadzenie rozliczeń finansowych związanych z pokrywaniem kosztów utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na podstawie zawartych porozumień pomiędzy powiatami.
26. Dokonywanie rozliczeń pomiędzy powiatem a gminami w sprawie ponoszenia kosztów za pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz uzyskanych opłat, zgodnie z zasadami finansowania pieczy zastępczej.
27. Sporządzanie indywidualnych programów usamodzielnienia pełnoletnim wychowankom opuszczającym pieczę zastępczą i placówki oświatowe.
28. Wsparcie i praca socjalna z osobami pełnoletnimi opuszczającymi pieczę zastępczą i pomoc społeczną.
29. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, zagospodarowanie i kontynuowanie nauki pełnoletnim wychowankom objętym pomocą społeczną oraz opuszczającym pieczę zastępczą.
30. Pomoc w integracji ze środowiskiem w/w wychowanków.
31. Dokonywanie indywidualnej oceny procesu usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej i pomocy społecznej.
32. Przyznawanie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej.

33. Zrealizowanie rządowych programów „Dobry start” oraz „Dodatek wychowawczy 500+”.

Ilości dzieci i rodzin zastępczych objętych wsparciem PCPR w okresie 2017 – 2019 prezentują się następująco:

	Rodziny zastępcze	Dzieci	Rodziny utworzone w danym roku	Dzieci umieszczone w danym roku	Pełnoletni pozostający w rodzinach zastępczych
2017	163	259	20	76	20
2018	189	310	31	75	20
2019	214	335	28	66	14

Poniższa tabela obrazuje ilości dzieci umieszczone w pieczy zastępczej instytucjonalnej w latach 2017 – 2019:

	2017	2018	2019
Ilość dzieci umieszczonych w placówkach	44	65	56
Ogólna liczba dzieci w placówkach	127	136	144

Jak widać z powyższych danych łączna ilość dzieci, wychowujących się w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych rośnie. Powoduje to skutki różnego rodzaju – wzmożoną pracę pracowników PCPR jak również zwiększenie nakładów finansowych na pieczę zastępczą.

W powiecie zgorzeleckim istnieją 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze. Wszystkie prowadzone są przez organizacje pozarządowe, w każdej z nich wychowuje się do 14 dzieci. Istnieje jednak potrzeba dalszego tworzenia takich placówek w powiecie. Chociaż to rodzina jest najlepszym miejscem do wychowywania dziecka, to w powiecie zgorzeleckim rodzin zastępczych jest wciąż za mało w odniesieniu do potrzeb. PCPR prowadzi kampanie społeczne zmierzające do pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych, działania edukacyjne i promocyjne. Corocznie szkoleni są kandydaci na opiekunów zastępczych, powstają nowe rodziny zastępcze, jednak jest ich ciągle za

mało w stosunku do ilości postanowień wydawanych przez sąd dotyczących ograniczenia władzy rodzicielskiej poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Stworzenie kolejnych placówek „na miejscu” zamiast umieszczania dzieci w odległych miejscach kraju da szansę na pracę z rodzicami biologicznymi i utrzymanie więzi w rodzinie w celu wypracowania możliwości powrotu dziecka do rodziców. Umieszczenie dziecka w placówce oddalonej o kilkaset kilometrów w większości przypadków powoduje całkowite zerwanie kontaktów i więzi.

PCPR pracuje także z pełnoletnimi wychowankami pieczy zastępczej. Oprócz wsparcia pracownika PCPR wychowankowie mogą ubiegać się o pomoc w postaci świadczeń na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie lub zagospodarowanie.

2017				
Forma pomocy	Wychowankowie z pieczy zastępczej	Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą na starych zasadach	Wychowankowie opuszczający placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	141	42	72	255
na kontynuowanie nauki	74	3	10	87
usamodzielnienie	43	39	49	131
zagospodarowanie	24	brak zgłoszeń	13	37

2018				
Forma pomocy	Wychowankowie z pieczy zastępczej	Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą na starych zasadach	Wychowankowie opuszczający placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	87*	0	8	95*
na kontynuowanie nauki	86	0	7	93
usamodzielnienie	7	0	1	8
zagospodarowanie	2	0	0	2

* liczba nie sumuje się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy

2019				
Wychowankowie	Wychowankowie z pieczy zastępczej	Wychowankowie opuszczający pieczę zastępczą na starych zasadach	Wychowankowie opuszczający placówki na podstawie ustawy o pomocy społecznej	Łączna liczba osób
Ogółem	242	9	82	333
korzystający z pomocy	93	0	2	95
niekorzystający z pomocy	111	9	73	193
zgłoszeni do usamodzielnienia	38	nie dotyczy	7	45

Problemem pozostaje nadal kwestia wychowanków, którzy opuszczają placówki opiekuńczo – wychowawcze lub rodziny zastępcze i nie mają i miejsca, gdzie mogliby zamieszkać. W gminach powiatu zgorzeleckiego brak jest mieszkań komunalnych, które mogłyby być przyznane osobie opuszczającej pieczę zastępczą. W powiecie zgorzeleckim brak jest również mieszkań chronionych, w których pod opieką wyspecjalizowanego pracownika wychowanek może wejść w dorosłe, samodzielne

życie. Problem dotyka w szczególności tych, którzy przebywali wiele lat w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, gdyż najczęściej nie mają bliskiej rodziny u której mogliby zamieszkać do momentu pozyskania swojego mieszkania jak również dlatego że nie mają doświadczeń związanych z prowadzeniem domu.

Analiza strategiczna SWOT

Uwzględniając wszystkie dane zawarte w diagnozie dokonano analizy strategicznej SWOT.

Analiza SWOT jest to narzędzie badawcze, przy pomocy którego wyznacza się kierunki rozwoju wielu różnych obiektów (podmiotów), np. przedsiębiorstw, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, gmin i powiatów.

Nazwa SWOT pochodzi od pierwszych liter elementów tworzących tę metodę:

S - *Strengths* (mocne strony badanego obiektu),

W - *Weaknesses* (słabe strony badanego obiektu),

O - *Opportunities* (szanse, cechy otoczenia mogące mieć pozytywny wpływ na badany obiekt),

T - *Threats* (zagrożenia, cechy otoczenia mogące mieć negatywny wpływ na badany obiekt).

W dokumentach o charakterze strategicznym analiza SWOT stanowi naturalny pomost między częścią diagnostyczną, a opisem celów i zadań, które mają być zrealizowane w ramach strategii.

W poniższej analizie dokonano oceny dziedzin życia społecznego, których dotyczy Strategia i na ich podstawie wybrano kierunki i zadania do realizacji szczegółowo opisane w kolejnym rozdziale.

Mocne strony:

1. Atrakcyjne położenie powiatu (przy granicy z Niemcami i Czechami).
2. Utworzenie klas branżowych w szkołach w powiecie zgorzeleckim, szeroka oferta kształcenia.
3. Powiat posiada infrastrukturę szkół dostosowaną dla osób niepełnosprawnych.
4. Atrakcyjne tereny inwestycyjne.
5. Wysoka jakość wyposażenia w części (powiatowych i ochotniczych) oddziałach straży pożarnej.
6. Efektywny system powiadamiania o zagrożeniach poprzez sms-y.
7. Wysoka jakość pracy lokalnych jednostek ratownictwa medycznego.
8. Posiadanie grupy osób przeszkolonych w zakresie pierwszej pomocy.
9. Posiadanie własnych placówek pomocy społecznej.
10. W powiecie funkcjonuje kilkanaście świetlic, część z nich nabyła status świetlic środowiskowych.
11. Wykwalifikowana i stale podnosząca kompetencje kadra pracowników pomocy społecznej.
12. Posiadanie dobrze prosperującego Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
13. Systematyczny rozwój pieczy zastępczej – rodzinnej i instytucjonalnej.
14. Współpraca jednostek samorządu powiatowego z organizacjami pozarządowymi.
15. Systematyczna współpraca o charakterze niefinansowym między jednostkami samorządu powiatowego, a organizacjami i instytucjami.
16. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej i osób niepełnosprawnych.
17. Funkcjonowanie placówek na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych Warsztaty Terapii Zajęciowej, Powiatowe Ośrodki Wsparcia.
18. Dysponowanie środkami finansowymi PFRON i realizowanie programów PFRON.
19. Realizacja programów na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków krajowych i zagranicznych.

20. Stabilne funkcjonowanie Powiatowego Urzędu Pracy.
21. Wysokie kompetencje osób zatrudnionych w Powiatowym Urzędzie Pracy.
22. Różnorodność form wsparcia dla osób bezrobotnych oferowanych przez PUP.
23. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości.
24. Rozwój specjalnej strefy ekonomicznej.
25. Stałe pozyskiwanie dodatkowych środków na finansowanie działań na rzecz rynku pracy w tym w ramach środków Unii Europejskiej.
26. Efektywne wykorzystanie środków między innymi z funduszu pracy, EFS na aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy.
27. Stały rozwój infrastruktury placówek opieki medycznej w powiecie.
28. Rozwijające się zaplecze techniczne i medyczne w powiecie.
29. Posiadanie dwóch szpitali na terenie powiatu.
30. Realizacja programów profilaktycznych w obszarze zdrowia.
31. Posiadanie wykwalifikowanej kadry w obszarze zdrowia.

Szanse:

1. Dostęp do środków z Unii Europejskiej, EFS, PFRON, FP.
2. Wejście w życie nowych rozwiązań prawnych sprzyjających zwalczaniu bezrobocia (zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).
3. Wysoka jakość współpracy policji polskiej i niemieckiej (grupa „Nysa”).
4. Umowa o współpracy transgranicznej (szczebel rządowy) między polskimi i niemieckimi jednostkami straży pożarnej.
5. Uzyskiwanie wsparcia materialnego na rzecz placówek stacjonarnej pomocy społecznej i domów dziennego pobytu, w ramach współpracy transgranicznej (np. w postaci sprzętu).
6. Rozwój placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych.
7. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze własnym sumptem, w powiecie dzięki wykwalifikowanej kadry w PCPR.
8. Możliwość aplikowania o środki unijne przeznaczone na rozwój kapitału społecznego i współpracy samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi.

9. Zwiększenie zasięgu oddziaływań poprzez zdalne kanały komunikacyjne.
10. Wzrost świadomości społecznej na temat występujących problemów.
11. Zwiększenie skuteczności działania systemu pomocy społecznej poprzez realizację programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
12. Włączenie osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczności lokalnej.
13. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.
14. Wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych i starszych.
15. Rozwój wolontariatu na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych.
16. Otwarty rynek pracy w UE.
17. Wzbogacenie ofert edukacyjnych o nowe kierunki.
18. Szansa na nowe miejsca pracy dzięki położeniu powiatu na styku granic.
19. Bogata oferta kursów pozwalających uzyskać nowe kwalifikacje.
20. Zwiększenie dostępności do profilaktyki.
21. Wspieranie osób niepełnosprawnych poprzez udział w WTZ.

Słabe strony:

1. Brak wystarczających środków na wzbogacenie infrastruktury instytucji pomocy społecznej.
2. Brak wystarczającej ilości placówek wsparcia instytucjonalnego w obszarze pomocy społecznej.
3. Zbyt mała ilość asystentów dla dzieci niepełnosprawnych w szkołach integracyjnych.
4. Zbyt mała liczba zakładów pracy chronionej.
5. Niewielka liczba zakładów przemysłowych.
6. Brak aktywności osób niepełnosprawnych w zakresie podejmowania inicjatyw na rzecz powrotu na rynek pracy.
7. Brak specjalistycznego i nowoczesnego wyposażenia jednostek realizujących zadania w obszarze bezpieczeństwa.
8. Brak wykwalifikowanej kadry w obszarze bezpieczeństwa.
9. Duża liczba zbiorników wodnych (baseny, stawy, zalewy) stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców z uwagi na niewystarczające

zabezpieczenie pod względem technicznym.

10. Brak monitoringu w niektórych gminach.
11. Nieoczyszczone rowy melioracyjne.
12. Brak wykwalifikowanej kadry w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej i domach dziennego pobytu.
13. Stale rosnące koszty zatrudnienia i brak wystarczających środków finansowych na wynagrodzenia.
14. Brak dobrego wyposażenia i trudne warunki pracy w świetlicach.
15. Niewystarczająca liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci.
16. Niewielka aktywność większości organizacji pozarządowych.
17. Brak wystarczających środków finansowych w budżecie powiatu na szerszą współpracę z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy społecznej i pomocy osobom niepełnosprawnym.
18. Brak noclegowni.
19. Brak mieszkań chronionych.
20. Duża ilość dzieci kierowanych do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.
21. Zwiększająca się ilość osób i rodzin wykluczonych społecznie.
22. Brak środków finansowych w obszarze pomocy społecznej na pełną realizację ustawowych zadań.
23. Brak wystarczających środków PFRON w stosunku do potrzeb osób niepełnosprawnych.
24. Niska aktywność zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.
25. Niewystarczająca ilość miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.
26. Stale rosnące koszty funkcjonowania placówek w obszarze pomocy społecznej- brak wystarczających środków w budżecie powiatu.
27. Utrudniony dostęp i długotrwałe oczekiwanie na wizytę u lekarzy specjalistów.
28. Zbyt mała ilość pielęgniarek i opiekunek domowych.

Zagrożenia:

1. Brak dodatkowych środków finansowych na utworzenie stanowisk asystentów dla dzieci niepełnosprawnych w szkołach integracyjnych.
2. Brak wystarczających środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3. Brak odpowiednich regulacji prawnych w zakresie stosowania aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.
4. Przemysł narkotykowy, tytoniowy, dzieł sztuki, itp. (zagrożenie przemysłem jest obecnie mniejsze, niż przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, ale nadal jest stosunkowo wysokie), charakterystyczne ze względu na położenie geograficzne powiatu.
5. Tranzyt niebezpiecznych materiałów kolejną (węzeł w gminie Węgliniec).
6. Zbyt niski poziom wynagrodzeń pracowników pomocy społecznej w odniesieniu do wymaganych uprawnień, doświadczenia i umiejętności, co wiąże się z odpływem pracowników do innych branż bądź do pracy w krajach Unii Europejskiej i jednocześnie małą ilością kandydatów do pracy.
7. Postępujące zjawisko asymetrii w dostępności do usług pomocy społecznej w mieście i na wsi w powiecie zgorzeleckim.
8. Brak wystarczających środków finansowych na realizację stale rosnących zadań w obszarze pomocy społecznej.
9. Przyrost rodzin patologicznych.
10. Starzenie się społeczeństwa.
11. Niż demograficzny.
12. Wzrost zachorowań na choroby cywilizacyjne.
13. Niestabilna sytuacja finansowa w obszarze służby zdrowia.
14. Niska świadomość społeczna dotycząca profilaktyki.
15. Brak podjęcia działań związanych z budową Domu Pomocy Społecznej „Jędrak” w Opolnie Zdroju oraz Powiatowego Ośrodka Wsparcia w Opolnie Zdroju może doprowadzić do likwidacji placówek.

ROZDZIAŁ III KIERUNKI DZIAŁAŃ

Kierunek: Polityka rynku pracy

Cel strategiczny: Poprawa warunków dla wzrostu liczby i jakości miejsc pracy.

Opis celu strategicznego: Posiadanie pracy jest jednym z warunków bezpiecznego i godnego życia każdego człowieka. Zadanie ma na celu wsparcie podmiotów w działaniach mających na celu utrzymanie występującego w powiecie poziomu zatrudnienia, wzrostu liczby miejsc pracy i poprawy jakości miejsc pracy.

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rozwoju małych przedsiębiorstw.

Małe przedsiębiorstwa to przedsiębiorstwa, w których zatrudnienie znajduje do 50 osób. W tej kategorii mieszczą się także mikroprzedsiębiorstwa, a więc takie, które zatrudniają do 10 osób. Wspieranie ich rozwoju jest jedną z aktywnych metod walki z bezrobociem, umożliwiającą podjęcie przez osoby bezrobotne pracy.

2. Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami powiatu, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami i pracodawcami.

Współpraca to wspólne realizowanie działań, w ramach których współpracujące ze sobą podmioty dzielą się zasobami (m.in. ludzkimi, technologicznymi, finansowymi), niezbędnymi do osiągnięcia zamierzonego wyniku. W przypadku współpracy każdy z podmiotów jest zaangażowany w realizację przedsięwzięcia. Istotą współpracy jest wspólne uzgadnianie podejmowanych decyzji. Dzięki niemu możliwe jest lepsze i bardziej kompleksowe wykonanie założonych celów.

3. Aktywizacja zawodowa z uwzględnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Wykluczenie społeczne to *sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie, zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów*

*i zdobywanie dochodów w godny sposób*¹. Wykluczenie dotyczy osoby znajdujące się w różnych sytuacjach życiowych. Do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczamy: osoby do 30. roku życia, długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50. roku życia, korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadające co najmniej jedno dziecko do 6. roku życia, posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18. roku życia, osoby z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowania
Wsparcie małych i mikroprzedsiębiorstw	Współpraca PUP w Zgorzelcu z przedsiębiorcami w zakresie możliwości skorzystania ze stoisk wystawienniczych na targach pracy organizowanych przez publiczne służby zatrudnienia oraz możliwość organizowania giełd pracy pod indywidualne potrzeby pracodawców i wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego Mali i mikroprzedsiębiorcy PUP w Zgorzelcu	Środki Funduszu Pracy Środki zewnętrzne
	Po spełnieniu przesłanek ustawowych możliwość skorzystania z pomocy PUP m.in. w zakresie: - zrefundowania kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, - zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę z tytułu zatrudnienia bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych, - przyznania świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie, - refundacji kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne, - dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 r.ż., - działań finansowanych ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, - organizacji stażu oraz bonu stażowego	Osoby poszukujące pracy Osoby bezrobotne	

¹ Narodowa Strategia Integracji Społecznej dla Polski, przygotowana przez Zespół Zadaniowy do Spraw Reintegracji Społecznej, któremu przewodniczył Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – Jerzy Hausner. Zespół został powołany 14.04.2003 r. przez Prezesa Rady Ministrów, <http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/File/mps/NSIS.pdf> (19.07.2014 r.), s.22.

	- organizacji szkoleń oraz bonu szkoleniowego pod potrzeby pracodawców.		
Pomoc dla osób podejmujących działalność gospodarczą oraz osób chcących podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w odległości od dotychczasowego miejsca zamieszkania wynoszącą co najmniej 80 km	<p>Finansowe wspieranie nowo powstających firm w ramach jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.</p> <p>Finansowe wspieranie osób chcących podjąć zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą w odległości od dotychczasowego miejsca zamieszkania wynoszącą co najmniej 80 km - bon na zasiedlenie</p>	<p>Osoby bezrobotne chcące założyć działalność gospodarczą</p> <p>PUP w Zgorzelcu</p> <p>Bank Gospodarstwa Krajowego</p>	<p>Środki Funduszu Pracy</p> <p>Środki zewnętrzne</p>
Edukacja i promocja	Kampania informacyjno-promocyjna skierowana do pracodawców, która ma zaprezentować korzyści, w szczególności finansowe, płynące z zatrudniania osób bezrobotnych. Kampania ma motywować przedsiębiorców do zatrudniania osób bezrobotnych.	<p>PUP w Zgorzelcu</p> <p>Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego</p> <p>Organizacje społeczne</p>	<p>Środki Funduszu Pracy</p> <p>Budżet powiatu</p> <p>Środki zewnętrzne</p>

Kierunek: Piecza zastępcza

Cel strategiczny: Zwiększenie ilości rodzin zastępczych w powiecie, możliwość umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jak najbliżej dotychczasowego miejsca zamieszkania.

Opis celu głównego: Jednym z najważniejszych zadań w zakresie spraw społecznych jest zapewnienie domu dzieciom, które z różnych powodów muszą być odebrane biologicznym rodzicom. Najlepszym środowiskiem do wychowywania dzieci jest rodzina, dlatego należy podjąć wszelkie kroki aby dzieci umieszczane w pieczy zastępczej trafiały do rodzinnej pieczy zastępczej. Jednak ze względu na bardzo dużą liczbę dzieci, które zgodnie z postanowieniami sądu należy umieszczać w pieczy zastępczej należy również zwiększyć liczbę placówek opiekuńczo – wychowawczych powiatu zgorzeleckiego. Pozwoli to na utrzymanie więzi rodziców z dziećmi oraz intensywną pracę z rodzicami biologicznymi w celu podniesienia kompetencji wychowawczych co zwiększy możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie ilości rodzin zastępczych oraz edukacja społeczeństwa.

Najlepszym środowiskiem do wychowywania się dziecka jest rodzina. Jednak ze względu na bardzo dużą ilość dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej w powiecie zgorzeleckim rodzin zastępczych jest wciąż za mało. Konieczne jest edukowanie społeczeństwa w zakresie pieczy zastępczej, obalanie mitów oraz zachęcanie do świadomego podejmowania się tej roli.

2. Wsparcie rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych.

Jednym z zadań PCPR jest zapewnienie dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo odpowiedniej opieki w pieczy zastępczej. Bardzo często konieczne jest interwencyjne zapewnienie im miejsca pobytu w sytuacji kryzysowej oraz natychmiastowe, szerokie, często specjalistyczne wsparcie pod każdym względem dla jak największego poczucia bezpieczeństwa dziecka. Realizacja tego celu możliwa będzie także poprzez działania wspierające dla rodzin zastępczych oraz innowacyjne rozwiązania pomocowe dla dzieci i młodzieży. Ważne jest również polepszanie warunków funkcjonowania istniejących rodzin zastępczych.

3. Tworzenie nowych placówek opiekuńczo - wychowawczych.

W związku z ciągle utrzymującą się bardzo dużą liczbą umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej konieczne jest tworzenie nowych miejsc w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Bardzo duża ilość dzieci, które zgodnie z postanowieniami sądu muszą, choćby czasowo wychowywać się w pieczy zastępczej instytucjonalnej powinna mieć możliwość przebywania w pobliżu dotychczasowego miejsca zamieszkania. Zbyt duża odległość rodzica do placówki, w której umieszczono jego dziecko ogranicza możliwość pracy z rodzicami biologicznymi w celu powrotu dziecka do domu, a czasami zupełnie uniemożliwia utrzymanie więzi pomiędzy dzieckiem a rodzicami.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowania
Pozyskiwanie nowych rodzin zastępczych, edukacja społeczeństwa	Kampanie społeczne z wykorzystaniem różnych środków przekazu. Organizacja szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych. Udostępnianie informacji dotyczących pieczy zastępczych, które zwiększą świadomość społeczeństwa w zakresie pieczy zastępczej.	PCPR Zgorzelec	Budżet powiatu Budżet PCPR Środki zewnętrzne
Stworzenie nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych	Powstanie placówek opiekuńczo-wychowawczych jest kluczową kwestią dla poprawy warunków udzielanej pomocy. Jest to jedna z najbardziej istotnych inwestycji z punktu widzenia pomocy społecznej.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR Zgorzelec	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Wsparcie rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych	Wsparcie specjalistyczne – psychologiczne, terapeutyczne, prawne jak również poprzez bezpośrednią i ciągłą pracę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Pozyskiwanie możliwości dodatkowego wsparcia dla jak najlepszego rozwoju dzieci oraz rodziców zastępczych poprzez organizację przedsięwzięć uczących kompetencji wychowawczych w działaniu. Aktywizacja środowiskowa, rehabilitacja społeczna dzieci umożliwiającą przystosowanie się do zmian. Bieżące reagowanie na potrzeby dzieci i rodzin zastępczych, wsparcie w trudnych sprawach, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i życiowych.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR Zgorzelec	Budżet powiatu Budżet PCPR Środki zewnętrzne

	Poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych poprzez systematyczne zwiększanie ich wynagrodzenia, wypłatę świadczeń oraz poszukiwanie dodatkowych możliwości pomocy.		
--	---	--	--

Kierunek: Osoby starsze i niepełnosprawne oraz ich otoczenie

Cel strategiczny: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i ich otoczenia.

Opis celu strategicznego: Osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby starsze to szczególna grupa mieszkańców powiatu, która potrzebuje wsparcia. Bez niego często nie są w stanie funkcjonować w społeczeństwie – do pokonania są bariery architektoniczne, techniczne, w komunikowaniu się. Jednak często problemem jest też bariera emocjonalna społeczeństwa, dlatego przy realizacji celu należy również zintensyfikować działania mające na celu zwiększenie świadomości o problemach osób z niepełnosprawnościami, przełamanie tematów tabu.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie osób starszych, chorych i niepełnosprawnych poprzez udzielanie odpowiedniej pomocy – bez podstawowych rzeczy pierwszej potrzeby, takich jak pieluchomajtki czy cewniki, ale również sprzętu ortopedycznego lub ułatwiającego przemieszczanie się w mieszkaniu lub otoczeniu osoby z niepełnosprawnością nie mogą funkcjonować. Koszty takiego wyposażenia są bardzo duże, dlatego dofinansowania z PFRON są istotnym wsparciem dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów. Niektórym osobom tego typu wsparcie już nie wystarczy gdyż nie są w stanie samodzielnie funkcjonować. Potrzebują pomocy w swoim funkcjonowaniu poprzez wsparcie całodobowe lub w dziennej placówce wspierającej.
2. Informowanie osób z niepełnosprawnością o przysługujących im uprawnieniach – osoby niepełnosprawne często nie mają świadomości jakie prawa im przysługują, do jakich podmiotów mogą zgłosić się po różnego rodzaju wsparcie. Osoby udzielające pomocy powinny posiadać informacje na temat możliwości udzielenia wsparcia nie tylko w swojej jednostce ale także w innych miejscach oraz informować o tych uprawnionych.

3. Zwiększenie świadomości społeczeństwa o sytuacji osób z niepełnosprawnościami – osoby niepełnosprawne, chore, starsze są wykluczone nie tylko ze względu na bariery techniczne czy architektoniczne. Nadal istnieją bariery społeczne wynikające z nieświadomości, niezrozumienia, braku empatii. Należy podejmować działania zmierzające do wzrostu świadomości, łamania tematów tabu – z wykorzystaniem zarówno własnych materiałów, jak również wykorzystując akcje ogólnopolskie.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowania
Wsparcie niepełnosprawnych	Dofinansowanie zakupu środków ortopedycznych i pomocniczych, likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Realizowanie programów dodatkowych PFRON oraz ministerialnych.	PCPR Zgorzelec Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego DPSy POWy WTZ	Budżet powiatu Budżet PCPR Środki PFRON Środki zewnętrzne
Poprawa warunków w domach pomocy społecznej, powiatowych ośrodkach wsparcia oraz warsztatach terapii zajęciowej	Poprawa infrastruktury technicznej DPSów, POW-ów oraz WTZ. Przeprowadzanie niezbędnych remontów, reorganizacji oraz ewentualnej zmiany lokalizacji w sytuacji zaistnienia konieczności.	DPSy POWy WTZ	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Wzrost świadomości społecznej na temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami	Kampanie społeczne, informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR Zgorzelec	Budżet powiatu Budżet PCPR Środki zewnętrzne
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do wsparcia świadczonego w jednostkach powiatu	Utrzymanie dostępności stron internetowych, BIP oraz wszystkich pomieszczeń jednostek powiatowych wraz z korytarzami. Zapewnienie możliwości komunikowania i przemieszczania się osób ze szczególnymi potrzebami.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR Zgorzelec DPSy POWy WTZ Placówki oświatowe	Budżet powiatu Budżety jednostek Środki zewnętrzne

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowa nia
zgorzeleckiego			
Budowa Domu Pomocy Społecznej „Jędrzek” wraz z Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia w Opolnie Zdroju	W związku z zawartym aneksem do przedwstępnej umowy sprzedaży Rep. A 2064/2017 z dnia 16 lutego 2017 r. w formie aktu notarialnego, została zmieniona data wydłużenia terminu przekazania nieruchomości, w której obecnie mieści się Dom Pomocy Społecznej „Jędrzek” i Powiatowy Ośrodek Wsparcia w Opolnie Zdroju do 31.12.2024r. Zasadne jest podjęcie działań zmierzających do budowy nowych instytucji.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego, Urząd Miasta i Gminy Bogatynia, DUW Wrocław, PGE GiEK SA oddział KWB Turów	Budżet Powiatu Środki zewnętrzne

Kierunek: Przemoc w rodzinie, przemoc rówieśnicza

Cel strategiczny: Intensyfikacja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz przemocy rówieśniczej.

Opis celu strategicznego: Przemoc i agresja są dużym problemem społecznym. Jest to problem bardzo interdyscyplinarny, ponieważ obejmuje zarówno sprawy materialno – bytowe, psychologiczne, uzależnienia, opiekę zdrowotną i pedagogiczną. W ramach celu należy podjąć działania trzech typów – wsparcie ofiar, edukacja świadków oraz osób stosujących przemoc a także profilaktyka.

Cele szczegółowe:

1. Wsparcie osób dotkniętych przemocą w rodzinie i przemocą rówieśniczą – udzielanie informacji o prawach przysługujących ofiarom, wsparcie ofiar przemocy oraz ich otoczenia. Bezpośrednia pomoc w kryzysie, prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”.
2. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc – oddziaływanie na osoby stosujące przemoc jest niezbędną częścią działań, należy je poprzedzić terapią uzależnień tam, gdzie stosowanie przemocy wynika z uzależnienia.
3. Szeroka profilaktyka – szczególnie w zakresie promowania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą jak również edukacja w jednostkach oświatowych dzieci i młodzieży.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowa nia
Realizacja powiatowych programów dotyczących przemocy	Programy przeciwwzajemne przyjęte zostały na ten sam okres obowiązywania jak niniejsza strategia. Pozwoli to na pełną spójność działań. Programy dotyczą wszystkich obszarów – wsparcia ofiar, profilaktyki oraz oddziaływań na osoby stosujące przemoc.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Edukacja społeczeństwa w zakresie przemocy	Kampanie społeczne. Udział w akcjach ogólnopolskich, upowszechnianie ich w powiecie zgorzeleckim. Bieżąca aktualizacja stron internetowych oraz posiadanych mediów społecznościowych pod kątem wzrostu świadomości potencjalnych ofiar przemocy a także świadków – w zakresie prawidłowego reagowania na przemoc.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Profilaktyka uzależnień	Uzależnienia są jednym z głównych przyczyn stosowania przemocy i agresji. Dotyczy to nie tylko uzależnień od substancji ale także uzależnień behawioralnych np. od używania komputera czy telefonu komórkowego. Należy podjąć działania – szczególnie z dziećmi i młodzieżą oraz z ich rodzicami w zakresie profilaktyki uzależnień, rozpoznawania ich i radzenia sobie z nimi. Poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, prawne.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu Placówki Oświatowe Organizacje pozarządowe	Budżet powiatu Budżety jednostek Środki zewnętrzne
Zapewnienie osobie pokrzywdzonej miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej lub Ośrodku Wsparcia	W sytuacjach kryzysowych ofiara przemocy może skorzystać ze wsparcia poprzez czasowy pobyt w OIK lub OW.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu	Budżet powiatu

Kierunek: Integracja społeczna

Cel strategiczny: Intensyfikacja działań na rzecz integracji mieszkańców powiatu.

Opis celu strategicznego: Integracja społeczna sprzyja osiągnięciu pozostałych celów strategicznych. Społeczeństwo, które ma wysoki poziom świadomości na temat spraw społecznych, nie ulega podziałom oraz nie tworzy barier osobom wykluczonym czy zagrożonym wykluczeniem społecznym, dużo aktywniej włącza się w działania inicjowane przez poszczególne podmioty. Zintensyfikowanie działań i włączenie w nie mieszkańców powiatu może więc spowodować poprawę sytuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Cele szczegółowe:

1. Pobudzenie aktywności środowisk wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem.
Wstępnym etapem procesu integracji mieszkańców jest zaktywizowanie grup, które w ograniczony sposób uczestniczą w życiu społecznym powiatu. Pierwsze kroki na rzecz aktywizacji podejmowane być muszą w jednostkach, które na co dzień pracują z osobami wykluczonymi społecznie – podmiotami całodobowymi lub dziennymi.
2. Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych.
Cel wynika z dostrzeżenia potrzeby zintegrowania osób starszych (zwłaszcza wymagających opieki) z pozostałymi grupami wiekowymi. Społeczność powiatu zgorzeleckiego starzeje się, co powinno skłaniać do przeciwdziałania dezintegracji wspólnoty na skutek zmian w strukturze wiekowej.
3. Zwiększenie udziału organizacji pozarządowych w realizacji zadań na rzecz integracji społecznej.
Organizacje pozarządowe należą do najważniejszych podmiotów integrujących społeczność lokalną. Niewystarczająca aktywność organizacji działających w powiecie zgorzeleckim przemawia za koniecznością stworzenia warunków do częstszego powierzania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym, ze szczególnym uwzględnieniem zadań służących integracji społecznej.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowania
Uruchomienie (bądź wsparcie dla organizacji) inicjatyw sportowych, kulturalnych i edukacyjnych służących integracji społeczności powiatu	Inicjatywy tego typu kształtują więzi społeczne i edukują społeczność. Przykładowe inicjatywy: organizacja festynów; powoływanie klubów młodzieżowych; organizacja spotkań integracyjnych (np. wielopokoleniowych); organizacja zajęć (warsztatów) o różnorodnej tematyce, np. muzycznej, plastycznej czy sportowej; prowadzenie poradnictwa psychologicznego.	Organizacje pozarządowe Placówki oświatowe PCPR w Zgorzelcu DPS-y POW-y Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Wprowadzenie do programów lekcji wychowawczych zajęć, podczas których omawiane będą zagadnienia związane z integracją mieszkańców, rozwijaniem społeczeństwa obywatelskiego	Szkoły powinny uwzględniać w swych programach zajęcia krzewiące postawy antydyskryminacyjne, prowadzić edukację obywatelską oraz edukację na rzecz praw człowieka.	Placówki oświatowe	Budżet powiatu
Pozyskiwanie wolontariuszy	Promocja idei wolontariatu. Wspieranie inicjatyw oddolnych.	Organizacje pozarządowe Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego Jednostki Powiatu Zgorzeleckiego	Budżet powiatu Środki zewnętrzne

Kierunek: Bezpieczeństwo Publiczne

Cel strategiczny: Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu.

Opis celu strategicznego: W ramach tego kierunku projektowanym stanem docelowym jest spowodowanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańcom powiatu. Chodzi o szeroko rozumiane bezpieczeństwo – zarówno w zakresie indywidualnym, jak i zbiorowym (publicznym).

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości pracy służb działających w systemie zarządzania kryzysowego.
Wzmocnienie działania poszczególnych służb i wzrost efektywności ich współpracy. Powiat zgorzelecki – ze względu na swoje położenie – jest narażony na różne zdarzenia, które angażują wiele służb (np. powodzie, katastrofy w ruchu lądowym, uwolnienia przewożonych materiałów niebezpiecznych). Sprawne i skoordynowane działania służb mogą nie tylko ograniczyć negatywne skutki różnych zdarzeń kryzysowych, ale także wzmocnić subiektywne poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców.
2. Sprawne wsparcie w chwili wystąpienia sytuacji kryzysowej.
Wsparcie prowadzone w sposób racjonalny i efektywny będzie m.in. wynikiem dobrze poprowadzonych ćwiczeń. Dzięki temu będzie możliwe ograniczenie negatywnych skutków występującego kryzysu a także (gdy jest to możliwe) – szybsze jego zażegnanie.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finanso- wania
Ćwiczenia przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym	Organizacja ćwiczeń z udziałem różnych służb ratowniczych. Co najmniej raz w roku będą organizowane ćwiczenia dotyczące m. in. takich sytuacji jak: rozszczelnienie cystern przewożących groźne substancje, niebezpieczne wypadki drogowe i kolejowe, czy też powodzie. Do ćwiczeń zapraszane będą różne służby, w tym z Niemiec i Czech.	Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Bieżące reagowanie na zaistniałe sytuacje kryzysowe	W razie wystąpienia nagłych sytuacji kryzysowych bieżąca reakcja służb na zaistniałą sytuację zgodnie z algorytmami działań.	Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego	Budżet powiatu Środki zewnętrzne

Kierunek: Wzmocnienie kadr pomocy społecznej

Cel strategiczny: Zapewnienie sprawnego wykonywania wszystkich celów dotyczących polityki społecznej powiatu.

Opis celu strategicznego: W ramach tego kierunku należy skupić się na pracownikach służb pomocy społecznej wszystkich placówek powiatowych. Ludzie są bowiem najważniejszym zasobem tych służb. Od ich wiedzy, umiejętności, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych zależy sprawność wparcia innych osób, które potrzebują pomocy – często w sytuacji interwencyjnej.

Cele szczegółowe:

1. Doradztwo i inspiracja w zakresie niestandardowych metod działań – podejmowanie przemyślanych działań w inny sposób niż zwykle (dotyczy to w szczególności profilaktyki, kampanii społecznych oraz działań aktywizacyjnych) nie tylko może spowodować zwiększenie ich efektywności ale także przełamać rutynę. Pozwoli spojrzeć na problem w wielu wymiarach. Może także doprowadzić do pozyskania nowych sojuszników.
2. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu – pomoc społeczna zawsze wiąże się z kontaktem z drugim człowiekiem, jego problemami, często tragediami. Pracownicy służb pomocowych muszą umieć poradzić sobie z natłokiem emocji, często trudnych a także w zmotywowaniu się do kolejnych działań, nawet tam, gdzie ich długotrwała praca nie przynosi efektów. Jest to bardzo trudne, dlatego należy podejmować działania zmierzające do przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu a tym samym uszczuplania ilości doświadczonych pracowników.
3. Stopniowa poprawa jakości pracy kadr pomocy społecznej – trwający od kilku lat proces podnoszenia minimalnego wynagrodzenia za pracę powoduje potrzebę podnoszenia płac także wyżej wykwalifikowanych pracowników we wszystkich gałęziach działalności. Praca pracowników pomocy społecznej (na wszystkich stanowiskach – i interwencyjnych i administracyjnych) wiąże się z koniecznością ciągłego doskonalenia zawodowego, podnoszenia wiedzy, umiejętności, które są interdyscyplinarne, ponieważ wspierając działania mieszkańców powiatu trzeba znać bardzo dobrze uwarunkowania prawne, psychologiczne, pedagogiczne. Posiadać znajomość wielu procedur w bardzo

różnych podmiotach. Rosnąca ilość obowiązków wynikająca ze zmiany przepisów a także zmian w strukturze społecznej przy braku poprawy warunków pracy może zagrozić utrzymaniu wykwalifikowanej kadry.

4. Dalsze usprawnianie komunikacji pomiędzy jednostkami – w ramach bieżącej działalności, w tym – spotkania robocze, warsztaty, doradztwo metodyczne.
5. Sprawne wsparcie w chwili wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Wsparcie prowadzone w sposób racjonalny i efektywny będzie m.in. wynikiem dobrze poprowadzonych prac wspierających komunikację międzyjednostkową. Dzięki temu będzie możliwe ograniczenie negatywnych skutków występującego kryzysu a także (gdy jest to możliwe) – szybsze jego zażegnanie.

6. Rozwój różnych form współpracy instytucji publicznych i niepublicznych działających w obszarze pomocy społecznej.

Współpraca instytucji powiatowych, gminnych oraz organizacji pozarządowych poprawić może skuteczność i sprawność działań w obszarze pomocy społecznej. Zadania pomocy społecznej na poziomie gminy oraz na poziomie powiatu są różne, jednak poprzez wspólnie wypracowaną sprawną komunikację, czy forum wymiany doświadczeń, można skutecznie prowadzić skorelowane ze sobą działania pomocowe.

Zadania wytypowane do realizacji

Zadanie	Krótki opis zadania (metoda realizacji zadania)	Uczestnicy zadania	Źródło finansowania
Sieć współpracy międzysektorowej	W ramach bieżącej pracy będzie świadczone doradztwo metodyczne, spotkania robocze, warsztatowe oraz edukacyjne. Dotyczyć będzie różnych dziedzin polityki społecznej.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu Wszystkie podmioty współpracujące w zakresie działań społecznych – publiczne, prywatne oraz społeczne.	Budżet powiatu Środki zewnętrzne

Edukacja, dzielenie się dorobkiem	Stworzenie „Banku Dobrych Praktyk” opisujących działania dotyczące polityki społecznej. Będą to materiały, które można wprost implementować do pracy innych podmiotów, zawierające dokładny opis proponowanych działań, wykaz materiałów oraz zagrożeń w osiągnięciu celu.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego PCPR w Zgorzelcu	Budżet powiatu Środki zewnętrzne
Poprawa jakości stanowisk pracy służb pomocowych	Motywacja pracowników służb pomocy społecznej jest niezmiernie ważna – i ta finansowa i pozafinansowa. Należy rozważyć możliwość wzmocnienia statusu społecznego pracowników jednostek pomocowych – także w ich własnym odbiorze. Jest to jeden z zasadniczych elementów przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu.	Zarząd Powiatu Zgorzeleckiego	Budżet powiatu

ROZDZIAŁ IV MONITORING I EWALUACJA

Monitoring strategii będzie prowadzony na bieżąco. Rozwiązywanie problemów społecznych bowiem należy traktować interdyscyplinarnie i tylko bieżące monitorowanie zmian potrzeb i przepisów zapewni prawidłową realizację celów i zadań.

W chwili stwierdzenia konieczności zmian zostaną one zainicjowane przez koordynatora programu – PCPR w Zgorzelcu.

Monitoring w sposób sformalizowany będzie przeprowadzany raz w roku w formie sprawozdawczości przekazywanej Radzie Powiatu Zgorzeleckiego.

Ewaluacja programu odbędzie się w ostatnim roku obowiązywania i będzie wchodziła w skład dokumentacji tworzącej nową strategię. Głównym zadaniem ewaluacji jest określenie czy i w jakim stopniu strategia i jej poszczególne elementy doprowadziły do osiągnięcia założonych celów. Takie ujęcie spowoduje ciągłość działań w kolejnym okresie programowania i zapobiegnie powielaniu zadań uznanych za zbędne oraz pozwoli wprowadzić nowe, niezbędne zadania w odniesieniu do bieżącej sytuacji w powiecie.

Monitorowanie i ewaluacja strategii rozwiązywania problemów społecznych będą przeprowadzane przede wszystkim z uwzględnieniem niżej wymienionych wskaźników.

Wskaźniki w obszarze polityki rynku pracy

1. Liczba osób bezrobotnych aktywizowanych w ramach projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej i Funduszu Pracy,
2. Liczba osób, które podjęły pracę w wyniku aktywizacji zawodowej,
3. Liczba osób, które skorzystały z usług i instrumentów rynku pracy,
4. Liczba organizowanych szkoleń zawodowych dla osób dorosłych i liczba osób, które ukończyły te szkolenia,
5. Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie na utworzenie działalności gospodarczej wraz z informacją o osobach, które je kontynuowały co najmniej przez rok,
6. Liczba przedsiębiorców, którzy otrzymali dofinansowanie na rozszerzenie działalności gospodarczej oraz zwiększenie zatrudnienia – w tym ilość zatrudnionych osób niepełnosprawnych,
7. Liczba projektów realizowanych przez PUP wraz z wysokością środków oraz liczbą osób, które były beneficjentami,
8. Liczba osób niepełnosprawnych, które skorzystały ze wsparcia PUP,
9. Liczba porozumień lub projektów partnerskich pomiędzy placówkami oświatowymi a PUP,
10. Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie poradnictwa zawodowego wraz z liczbą spotkań,
11. Liczba nowych kierunków kształcenia oraz liczba uczniów kończących te kierunki.

Wskaźniki w obszarze pieczy zastępczej

1. Liczba przeprowadzonych kampanii,
2. Liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych wraz z liczbą osób przeszkolonych,
3. Liczba rodzinnych domów dziecka,
4. Liczba placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu wraz z liczbą umieszczonych dzieci,

5. Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego oraz rodzinnych domów dziecka.
6. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
7. Liczba przeprowadzonych konsultacji ze specjalistami dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej i ich opiekunów.
8. Liczba przeprowadzonych postępowań administracyjnych w stosunku do rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, pełnoletnich wychowanków pieczy i rodzin zastępczych.

Wskaźniki w obszarze – osoby starsze i niepełnosprawne oraz ich otoczenie

1. Wysokość środków przekazywanych na wsparcie likwidacji barier oraz liczba osób, którym udzielono wsparcia,
2. Liczba inicjatyw podjętych w zakresie likwidacji barier w budynkach starostwa i jednostkach organizacyjnych powiatu zgorzeleckiego,
3. Liczba kampanii społecznych informujących o uprawnieniach osób z niepełnosprawnościami,
4. Liczba dofinansowań przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz kwoty,
5. Liczba powiatowych placówek działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
6. Liczba dzieci i dorosłych niepełnosprawnych uczęszczających do powiatowych placówek wspierających osoby niepełnosprawne,
7. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny w gminach.

Wskaźniki – obszar przemocy w rodzinie, przemoc rówieśnicza

1. Liczba osób, które uzyskały wsparcie w ośrodku interwencji kryzysowej i ośrodku wsparcia,
2. Liczba udzielonych porad prawnych, pedagogicznych i psychologicznych,
3. Liczba uczestników biorących udział w grupach wsparcia i grupach samopomocowych,

4. Liczba uczestników w programach korekcyjno- edukacyjnych,
5. Liczba osób i rodzin objętych wsparciem w związku z przemocą domową lub liczba osób przekazanych do wsparcia w OPS.

Wskaźniki obszaru integracji społecznej

1. Liczba inicjatyw sportowych, kulturalnych i edukacyjnych służących integracji społeczności powiatu.
2. Liczba inicjatyw promujących wolontariat, w tym liczba wolontariuszy. działających na rzecz Starostwa i powiatowych jednostek organizacyjnych.

Wskaźniki obszaru bezpieczeństwa publicznego

1. Liczba zorganizowanych ćwiczeń z udziałem służb bezpieczeństwa.
2. Liczba reakcji na sytuacje zagrażające bezpieczeństwu publicznemu.

Sprawozdawczość strategii jest skorelowana ze sprawozdawczością programów przeciwpromocowych oraz programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Podmioty współpracujące ze sobą w ramach zadań ujętych w strategii będą przekazywać do PCPR w Zgorzelcu wypełnione karty działań programowych (zamieszczone poniżej), które utworzą Bank Dobrych Praktyk. Jest to nowe działanie, które będzie kontynuowane i włączane do niego będą coraz nowsze dziedziny działalności. Tak zgromadzony materiał stanowić będzie nie tylko sprawozdanie ale niezwykle cenny materiał programowo – organizacyjny dla innych jednostek, dla nowych pracowników oraz będzie mógł służyć promocji działań jednostek powiatowych. Treści wykazane przez autorów materiałów nie będą modyfikowane, tylko traktowane jako utwór w rozumieniu praw autorskich i praw pokrewnych.

Jeśli jednostki będą podejmowały typowe działania proceduralne wyrażone wprost w przepisach (np. procedury Niebieskiej Karty, wsparcie specjalistyczne, rzeczowe, finansowe itp.) – dane te zostaną ujęte zbiorczo na wzorze, który widnieje poniżej.

Nazwa zadania	Nazwa jednostki/placówki i adres	LOGO realizatora
----------------------	--	------------------

Opis zrealizowanego działania:

Jak to zrobić?

Lp.	Konkretna czynność	Minimalna ilość osób	Materiały

UWAGI

PLANY AWARYJNE DO
ZABEZPIECZENIA:

1. Tabele wypełniamy czcionką Tahoma, rozmiar dostosowujemy do ilości tekstu.
2. **NAZWA ZADANIA** – krótka, ułatwiająca wyszukiwanie np. dyskoteka dla młodzieży, festyn rodzinny, zawody sportowe, można dodać nazwę własną zadania jako hasło.
3. **NAZWA JEDNOSTKI** – nie używamy skrótów.
4. **LOGO REALIZATORA** – w przypadku gdy się je posiada, gdy nie ma logotypu, można użyć np. miniatury zdjęcia jednostki – wówczas zdjęcie powinno zająć całą ramkę.
5. **OPIS ZREALIZOWANEGO DZIAŁANIA** – w przypadku, gdy jednostka już zrealizowała działanie tego typu – krótka informacja o nim – data, ilość uczestników, miejsce, przebieg, zdjęcie itp. Jeśli zadanie jeszcze nie było realizowane a przygotowujecie Państwo materiał jako pomoc dydaktyczną „na przyszłość” – usuwamy to pole.
6. **JAK TO ZROBIĆ?** – wpisujemy w tabelę konkretne działania – na zasadzie krótkiego konspektu, w kolejności chronologicznej podejmowanych kroków.
7. **UWAGI** – dodatkowe kwestie, na które organizator musi zwrócić uwagę np. kwestie lokalowe, dostosowania form pracy, udzielania pierwszej pomocy, pozyskiwania środków, materiałów lub wolontariuszy, uzyskania stosownych pozwoleń, wyposażenie w środki czystości, ilość toalet – w zależności od przedstawianego działania.
8. **PLANY AWARYJNE DO ZABEZPIECZENIA** – tu wpisujemy to, co trzeba zabezpieczyć „na wszelki wypadek”, np. dodatkowe baterie, przedłużacze, opcja zadaszenia – w przypadku złej pogody, dodatkowe osoby na wypadek choroby prowadzących zajęcia, listy numerów kontaktowych i wszystkie takie działania, których nie zabezpieczenie zagrozi realizacji działania, bezpieczeństwa uczestników lub nie pozwoli na osiągnięcie założonego celu.
9. Nie wolno zmieniać marginesów. Długość poszczególnych pól tekstowych może ulec wydłużeniu – nie zmieniając ułożenia na stronie (wówczas wydłużamy także np. drugie pole, które jest obok, aby były równe).
10. Jeśli załączają Państwo zdjęcie (jedno) zrealizowanego działania – jednocześnie oświadczacie, że posiadacie wszelkie wymagane zgody od osób, których wizerunek został na nim utrwalony.
11. W opisach nie zawieramy imion i nazwisk – wyjątkiem są osoby publiczne np. artyści w przypadku organizacji koncertu.
12. Gotowy materiał przesyłacie Państwo na adres mailowy pcpr@powiat.zgorzelec.pl w formacie doc, docx + pdf – a dodatkowo prosimy o pismo potwierdzające, że Dyrektor placówki/organizacji/szkoły itp. Akceptuje przesłany materiał pt.”....”. Samych materiałów nie podpisujemy ręcznie. Jeśli do materiału będzie załączony film można do przesyłki wykorzystać płyty DVD lub zewnętrzny serwer – wówczas prosimy o kontakt.
13. Zebrane materiały będą publikowane na stronie www.pcpr.powiat.zgorzelec.pl w zakładce Bank Dobrych Praktyk w formie możliwej do pobrania.

SPRAWOZDANIE

ZA ROK .....

Nazwa jednostki:.....

Adres:.....

Organ prowadzący (jeśli dotyczy):.....

Nazwa działania	Termin przeprowadzenia	Ilość uczestników (jeśli jest możliwe z podziałem na wiek, płeć, ew. inne np. ofiara, sprawca, rodzic, uczeń itp. – w zależności od działania)	Krótki opis działania (forma pracy, przebieg, źródła finansowania, partnerzy itp. jeśli jest opis w Banku Dobrych Praktyk wystarczy wpisać, że jest załącznik)

Uwagi, sugestie, pomysły dotyczące spraw społecznych:

.....
.....
.....
.....

Podpis osoby upoważnionej do reprezentowania jednostki

OPIS WYPEŁNIENIA: działania należy ujmować chronologicznie, a te, które są realizowane nieprzerwanie przez cały rok – na początku.

Spis treści

Rozdział I.....	2
Charakterystyka Powiatu Zgorzeleckiego	2
Podstawy prawne	4
Rozdział II Diagnostyka	8
Sytuacja na rynku pracy w powiecie zgorzeleckim w 2019 r.....	9
Dofinansowanie wynagrodzeń dla osób po 50 roku życia.....	18
Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych.	20
Przemoc w rodzinie i przemoc rówieśnicza.....	24
Osoby Niepełnosprawne.....	40
Zaplecze organizacyjne działań na rzecz osób niepełnosprawnych, potrzeby i problemy	45
PCPR w Zgorzelcu	46
WTZ w Zgorzelcu	47
Powiatowe Ośrodki Wsparcia.....	48
Domy pomocy społecznej	51
Specjalne potrzeby edukacyjne niepełnosprawnych dzieci.....	51
Szkolnictwo specjalne.....	52
Programy zdrowotne.....	55
Organizacje pozarządowe działające na rzecz niepełnosprawnych w powiecie.....	55
Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu	56
Pieczą zastępczą.....	65
Analiza strategiczna SWOT	72
ROZDZIAŁ III KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	78
Kierunek: Polityka rynku pracy.....	78
Kierunek: Pieczę zastępczą	81
Kierunek: Osoby starsze i niepełnosprawne oraz ich otoczenie	83
Kierunek: Przemoc w rodzinie, przemoc rówieśnicza	85
Kierunek: Integracja społeczna.....	87
Kierunek: Bezpieczeństwo Publiczne	88
Kierunek: Wzmocnienie kadr pomocy społecznej	90
ROZDZIAŁ IV MONITORING I EWALUACJA	92
Wskaźniki w obszarze polityki rynku pracy	93
Wskaźniki w obszarze pieczy zastępczej	93

Wskaźniki w obszarze – osoby starsze i niepełnosprawne oraz ich otoczenie....	94
Wskaźniki – obszar przemocy w rodzinie, przemoc rówieśnicza	94
Wskaźniki obszaru integracji społecznej	95
Wskaźniki obszaru bezpieczeństwa publicznego.....	95

